

สภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงินโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

นางสาววิญทิพย์ เสงไป๋

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกบริหารสาธารณสุข สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Status and Problems in Preparation of Financial Accounting System
of Sub-District Health Promotion Hospitals, Nonthaburi Province**

Miss. Khwanthib Hengpai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Health in Public Health Administration

School of Health Science

Sukhothai Thammathirat Open University

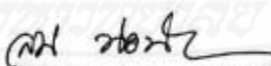
2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   สภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงิน โรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี
ชื่อและนามสกุล   นางสาวขวัญทิพย์ เสงไ้ไป
วิชาเอก   บริหารสาธารณสุข
สาขาวิชา   วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา จันทร์คง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา จันทร์คง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภช รติโอฬาร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เพ็ญศิริินภา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ สภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
จังหวัดนนทบุรี

ผู้ศึกษา นางสาววัญทิพย์ เสงไป๋ **รหัสนักศึกษา** 2565000342 **ปริญญา** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา จันทร์คง **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพในการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในด้าน ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา (2) ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้ ของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (3) เปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้ และ(4) ค้นหาปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 76 คน โดยเก็บทุกหน่วยประชากรเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ที่มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.7 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีแบบอิสระและการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชี ในด้าน ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา อยู่ในระดับสูง (2) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีการเงิน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 48 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีต่ำกว่า 10 ปี และความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินในภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูง (3) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชี และความรู้ พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน พบว่าสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลาแตกต่างกัน และ 4) ปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่สำคัญคือมีการฝากเงินสดในมือไม่ทันเวลาทำให้เงินสดในมือเกินกว่าที่ระเบียบกำหนด และมีการออกไปเสร็จรับเงินไม่ถูกต้อง

คำสำคัญ ผู้จัดทำบัญชีการเงิน ระบบบัญชีการเงิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Independent Study title: Status and Problems in Preparation of Financial Accounting System of Sub-District Health Promotion Hospitals, Nonthaburi Province

Author: Miss. Khwanthib Hengpai; **ID:** 2565000342; **Degree:** Master of Public Health; **Independent Study advisor:** Dr. Warangkana Chankang, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this descriptive research were to: (1) study status and problems in the preparation of financial accounting system of sub-district health promotion hospitals in the aspects of accuracy, completeness and punctuality ; (2) study personal characteristics and knowledge of accountants in sub-district health promotion hospitals; (3) compare status of financial accounting system of sub-district health promotion hospitals by personal characteristics and knowledge; and (4) investigate problems in the preparation of financial accounting system in sub-district health promotion hospitals.

The study population was all 76 financial staff at sub-district health promotion hospitals. Data collection was done by a questionnaire, with a reliability value of .7. Data were analyzed into frequency, percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation, independent t-test and one -way ANOVA.

Results were as follows: (1) status of financial accounting in terms of accuracy, completeness and punctuality were at the high level; (2) most of accountants were female, 48 years old on average, married, having a bachelor degree, positioned as a public health officer, having less than 10 years of financial and accounting experience, and having high level of knowledge about financial and accounting; (3) the comparison between personal characteristics and status of financial accounting system of sub-district health promotion hospitals revealed no differences in terms of accuracy, completeness, and punctuality, determined by ages, educational level, financial and accounting experience and knowledge. However, when determined by gender, marital status and work position, differences were found in accuracy, completeness and punctuality; and 4) most important problem about the preparation of financial accounting system were late cash deposit, which caused exceeding cash in hands, and incorrect issuance of receipts.

Keywords: Accountant, Financial Accounting System, Sub-district health promotion hospitals

กิตติกรรมประกาศ

การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ จันทร์คง อาจารย์ที่ปรึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ของขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภช รติโอพาร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่มาเป็นกรรมการสอบและ ให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางสุภาพรณ บุญสืบชาติ กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี นายมนตรี มังคลาด กลุ่มงานการเงินและบัญชี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี นางสาวใจ บุญเนา นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองนนทบุรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และขอบคุณผู้จัดทำการเงินและบัญชี ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และผู้ช่วยนักวิจัยทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ขวัญทิพย์ เสงไ้

กันยายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข	9
แนวคิดและหลักการบัญชี	12
แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	19
แนวทางการจัดทำบัญชีและการรายงานทางการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล	33
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี	50
ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี	52
สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี	58
ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา	63
เป็นการเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและความรู้	66
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปการวิจัย	73
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	84
ก ตัวอย่างรายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน).....	85
ข ตัวอย่างรายงานเกณฑ์คงค้าง	91
ค ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	104
ง แบบสอบถาม	106
ประวัติผู้ศึกษา	119

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 51
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม 53
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านระเบียบการเงิน 53
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการจัดทำบัญชีทางการเงิน 56
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน 57
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชี ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัด นนทบุรี ในภาพรวม 58
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำ บัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัด นนทบุรี ด้านความถูกต้อง 59
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำ บัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ด้านความครบถ้วน 60
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำ บัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัด นนทบุรี ด้านความทันเวลา 62
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของระดับปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงิน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ภาพรวม 63
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงิน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกรายข้อ 64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ	66
ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ.....	67
ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส	67
ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพ สมรส.....	68
ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา	69
ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ...	70
ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ในการปฏิบัติงาน	70
ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ด้านงานการเงิน และบัญชี	71
ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบ บัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม ความรู้.....	72

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างตราขายสรุปรับเงิน หลังใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายประจำวัน	26
ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน	27
ภาพที่ 2.3 ตัวอย่างการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน	31
ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างทะเบียนคุมเงินสดในมือ (401)	34
ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ (404)	34
ภาพที่ 2.6 ตัวอย่างทะเบียนคุมเงินคงเหลือประจำวัน (407)	35
ภาพที่ 2.7 ตัวอย่างรายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง)	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ซึ่งเป็นหน่วยบริการสาธารณสุข มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน ทั้งในด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพในการปรับปรุงระดับบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพภายใต้หลักเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารจัดการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากระบวนการบุคคลและงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบทางด้านงบประมาณ งานด้านการเงินและบัญชีได้มีการพัฒนามาเรื่อยๆ ตั้งแต่เดิมที่ยังคงเป็น สถานีอนามัยจนถึงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก็ยังคงพัฒนาอยู่เรื่อยมา คือจากเดิมมีการบันทึกบัญชีแบบเกณฑ์เงินสด (Cash Basic) ซึ่งเป็นระบบบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อยเป็นระบบบัญชีคู่ที่รวบรวมสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นและสมุดบันทึกรายการขึ้นปลายไว้ในสมุดเงินสดแบบหลายช่องทางในเพียงเล่มเดียว มีช่องสำหรับบันทึกบัญชี 3 ประเภท คือ เงินงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ (อธิญา เรืองบุญญา, 2554) ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมากระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายให้มีการบันทึกระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basic) เพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับการบันทึกเกณฑ์บัญชีเงินสด เพื่อที่จะทำให้ระบบบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความน่าเชื่อถือและสามารถรายงานโรงพยาบาลแม่ข่ายได้ทันตามกำหนด จึงได้นำระบบรายงานเกณฑ์บัญชีคงค้างมาใช้เป็นเครื่องมือในการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานทางการเงิน(คู่มือการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, 2553) นับตั้งแต่มีการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้างคู่กับการจัดทำบัญชีเงินสดมานั้น ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มภาระงานให้กับผู้ทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมากขึ้น มีการเพิ่มรายงานทางการเงินมากขึ้น และมีรายละเอียดปลีกย่อยของรายงานมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่คือบุคลากรทางการสาธารณสุข ซึ่งไม่ได้จบทางบัญชีโดยตรงรวมทั้งหน่วยงาน

ต้นสังกัดไม่ได้มีการพัฒนาความรู้และศักยภาพของผู้ทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างต่อเนื่อง และยังคงในเรื่องของการจัดทำคู่มือทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอีกด้วย ทำให้ผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขาดความรู้ทางด้านหลักการบัญชี การบันทึกบัญชีที่ถูกต้อง และเรื่องระเบียบการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำมาถึงปัญหาทางการเงินต่างๆ มากมาย และอีกประเด็นที่สำคัญคือเกิดการโยกย้ายของผู้จัดทำบัญชีอยู่ตลอดเวลาทำให้ขาดความต่อเนื่องของการจัดทำบัญชีเนื่องจากผู้ที่มารับงานใหม่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี (สสจ.นนทบุรี) มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 76 แห่ง มีการกำหนดแนวทางการจัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยยึดแนวทางการให้คะแนนคุณภาพของงบการเงิน แบ่งออกเป็น 3 เกณฑ์ คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา โดยได้มีการดำเนินการนิเทศติดตามการตรวจสอบภายในด้านการเงินและบัญชีอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มมีการจัดทำระบบบัญชีใหม่ จากการตรวจสอบภายในที่ผ่านมาจะพบปัญหาในการจัดทำบัญชีซึ่งเป็นปัญหาที่ซ้ำๆ มาตลอด ได้แก่ ด้านการจัดเก็บเงินสดในมือให้เป็นไปตามระเบียบยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบยังมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางส่วนไม่นำเงินสดทำให้เงินสดในมือเกิน การลงบัญชีการเงินยังไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่ตรงกับสมุดบัญชีธนาคาร ไม่มีการจัดทำงบกระทบยอด ทำให้ต้องมีการปรับบัญชีเป็นประจำ การออกใบเสร็จรับเงิน การออกเช็ค ยังมีบางแห่งที่ลงข้อมูลไม่ถูกต้อง ต้องมีการแก้ไข และเกิดปัญหาเช็คขึ้นเงินไม่ได้เป็นบางครั้ง และการสรุปผลการจัดส่งรายงานทางการเงินในปี 2557 ที่ผ่านมาจากของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่ายังมีการจัดส่งรายงานล่าช้าไม่ทันเวลาที่กำหนด และเอกสารที่ประกอบในแบบรายงานไม่ครบถ้วน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี, 2558)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี ส่งผลต่อสภาพการจัดทำบัญชีอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดทำรายงานทางการเงินและบัญชี และเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ปัญหาการวิจัย

2.1 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรีเป็นอย่างไร

2.2 ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับใด

2.3 ปัญหาในดำเนินงานการจัดทำบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรีเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพในการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วนและความทันเวลา

3.2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้ของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี

3.3 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้

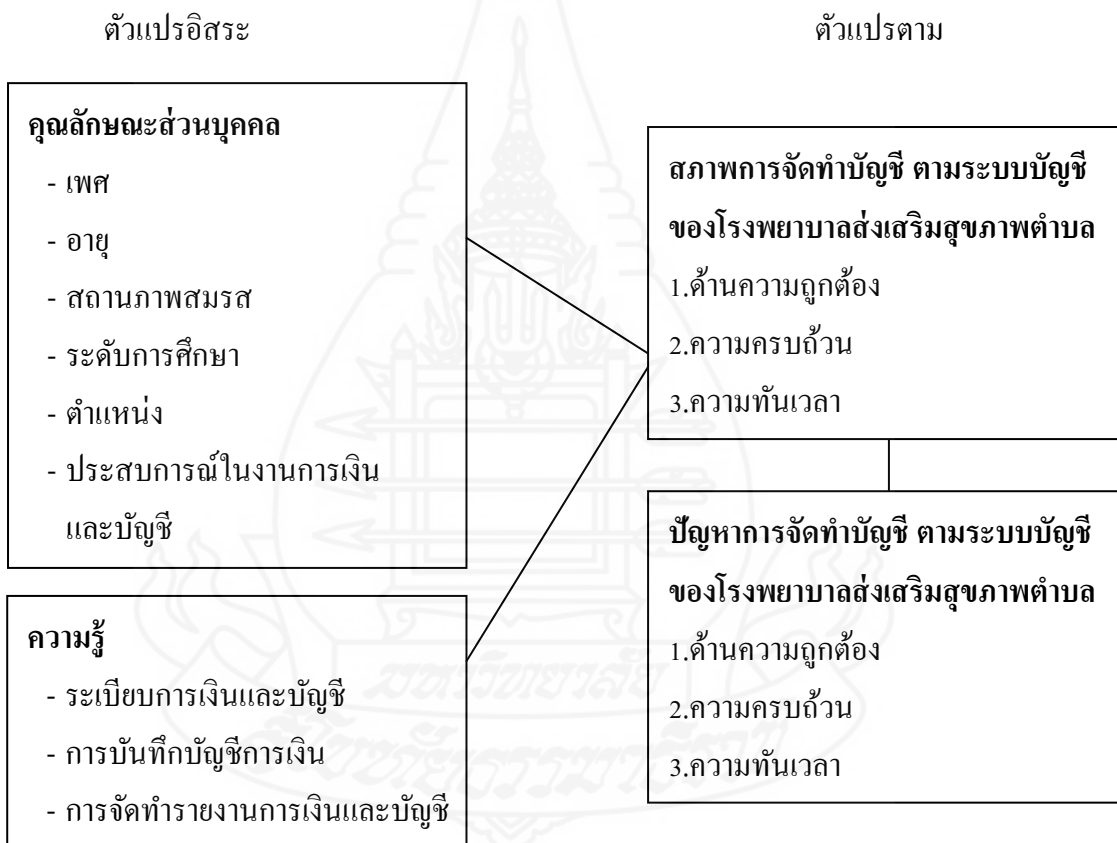
3.4 เพื่อหาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการจัดทำบัญชีการเงิน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดและตัวแปรที่ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล และความรู้ของผู้ทำบัญชี

4.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย สภาพการจัดทำบัญชี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. สมมติฐานการวิจัย

5.1 สภาพและปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

5.2 สภาพและปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามความรู้เรื่อง ระเบียบการเงินและบัญชี การบันทึกบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี

6. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการค้นหาสภาพและปัญหาของการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรีและเปรียบเทียบสภาพการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้ ซึ่งมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือบุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 76 แห่ง

6.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรีและเปรียบเทียบสภาพการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้

6.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำการศึกษาในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2558

7. นิชยามศัพท์เฉพาะ

7.1 ผู้ทำบัญชี หมายถึง บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

7.2 สภาพการจัดทำบัญชี ตามระบบบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หมายถึง การจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินและบัญชี ใน 3 ประเด็น คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา

7.2.1 ด้านความถูกต้อง หมายถึง การบันทึกบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีความถูกต้องตามหลักการบัญชีและการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีการตรวจสอบยอดเงินให้ตรงกับใบเสร็จรับเงิน เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงิน และการตรวจสอบยอดเงินให้ตรงกับสมุดบัญชีธนาคาร ณ วันนั้นๆ

7.2.2 ด้านความทันเวลา หมายถึง ความทันเวลาของการส่งรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง รายงานเกณฑ์คงค้าง ให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีต้องทันภายในกำหนดเวลา คือ ภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป

7.2.3 ด้านความครบถ้วน หมายถึง เอกสารประกอบการจัดทำรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีความครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง และรายงานเกณฑ์คงค้าง

7.3 ปัญหาการจัดทำบัญชี หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการจัดทำบัญชีการเงินทำให้ไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์ในด้าน ความถูกต้อง ความครบถ้วนและความทันเวลา ดังนี้

7.3.1 ด้านความถูกต้อง หมายถึง การบันทึกบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีความถูกต้องตามหลักการบัญชีและการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยใช้การตรวจสอบยอดเงินของบัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) แต่ละบัญชีนั้นๆ ต้องตรงกับยอดเงินในสมุดบัญชีธนาคารของบัญชีนั้นๆ ถ้าไม่ตรงกันต้องจัดทำบกระทบยอดเพื่อหาที่มาของยอดเงินที่ไม่ตรงกัน และการตรวจสอบการเงินโดยคณะกรรมการควบคุมภายใน

7.3.2 ด้านความทันเวลา หมายถึง ความทันเวลาของการส่งรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) และรายงานเกณฑ์คงค้าง ให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต้องทันภายในกำหนดเวลา คือ ภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป

7.3.3 ด้านความครบถ้วน หมายถึง เอกสารประกอบการจัดทำรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีความครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) และรายงานเกณฑ์คงค้าง

7.4 ความรู้ หมายถึง ความรู้ ทางด้านการเงินและบัญชีของผู้จัดทำบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ ระเบียบการเงิน การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงิน และบัญชี ดังนี้

7.4.1 ระเบียบการเงิน หมายถึง กฎเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติทางด้านการเงินและบัญชี ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อให้การดำเนินการไปในแนวทางที่ถูกต้อง ได้แก่ ระเบียบทางด้าน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำเงินส่งคลัง การเบิกจ่ายเงิน

7.4.2 การจัดทำบัญชีทางการเงิน หมายถึง การจัดทำบัญชีทางการเงินภายใต้หลักเกณฑ์ของหลักการบัญชี ได้แก่ การจัดทำบัญชีคุมเงินสดในมือ (401), บัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) และบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407)

7.4.3 การจัดทำรายงานทางการเงิน หมายถึง การเขียนสรุปรายงานทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อเสนอต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อให้ทราบสถานการณ์ทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) และรายงานเกณฑ์คงค้าง

7.5 คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในงานการเงินและบัญชี ดังนี้

7.5.1 อายุ หมายถึง อายุตัวของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยอายุนับตามปีปฏิทินเป็นอายุเต็มถ้ามีเศษเดือนให้ตัดลงเหลือเท่าอายุเต็ม

7.5.2 สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพการครองคู่ของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ โสด สมรส หม้ายหรืออยู่อย่างร้างและแยกกันอยู่

7.5.3 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ได้รับสูงสุด แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรสาธารณสุข ปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก

7.5.4 ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งปัจจุบันของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เจ้าพนักงานสาธารณสุข นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ เจ้าพนักงานธุรการ และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

7.5.5 ประสบการณ์ในงานการเงินและบัญชี หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้รับผิดชอบงานการเงินและบัญชีหรือผู้ที่ทำบัญชีการเงินของ รพ.สต. จนถึงปัจจุบัน

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

8.1 ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหามานการเงินและบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้

8.2 ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับปรุงการงานด้านการเงินและบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. แนวคิดและหลักการบัญชี
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
4. แนวทางการจัดทำบัญชีและการรายงานทางการเงินของ รพ.สต.
5. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกระทรวงเพื่อให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและเรียบร้อยเกิดความโปร่งใส โดยเฉพาะทางด้านการเงินการคลังผู้ที่ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ในที่นี้ขอยกระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2536 โดยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับระเบียบเงินบำรุงของหน่วยบริการ พ.ศ.2536 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 บังคับใช้ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2544 เป็นต้นไป (กระทรวงสาธารณสุข, 2544) ดังนี้

1.1 เงินบำรุง ได้แก่ เงินที่หน่วยบริการได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เนื่องจากการดำเนินการในกิจกรรมของหน่วยบริการ หรือรายรับจากการให้ใช้อาคารสถานที่ หรือทรัพย์สินของหน่วยบริการ เป็นต้น

1.2 หน่วยบริการ หมายถึง โรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น แต่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน

1.3 การสาธารณสุข ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสมรรถภาพ การรักษาพยาบาล การควบคุม ป้องกันและกำจัดโรค และการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

1.4 ให้นำหน่วยบริการเก็บรักษาเงินสดไว้สำรองจ่ายและนำฝากธนาคารตามที่กำหนด

1.5 หน่วยบริการต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่ได้รับชำระเงิน

1.6 เงินบำรุงที่หน่วยบริการได้รับจะนำไปก่อนนี้ผูกพันหรือจ่ายได้ เพื่อการปฏิบัติราชการของหน่วยบริการ การดำเนินการสร้างหลักประกันสุขภาพ ให้นำไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินการด้านส่งเสริมระบบบริการ และคุ้มครองสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้า การจ่ายเงินบำรุง 6 กรณีนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ดังนี้

1.6.1 เพื่อการปฏิบัติราชการของหน่วยบริการอื่น

1.6.2 การจ่ายลักษณะค่าตอบแทน หรือเงินค่าตอบแทนพิเศษ แก่บุคคลที่ให้บริการ หรือสนับสนุนการบริการด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการสาธารณสุขที่เป็นบริการอันเป็นประโยชน์ ด้านการชันสูตรพลิกศพ และด้านอื่นที่กฎหมาย หรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ให้เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

1.6.3 เพื่อเป็นค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่หน่วยบริการอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน กรณีส่งต่ออุบัติเหตุ เจ็บป่วยฉุกเฉิน หรือจำเป็นต้องรักษาต่อเนื่องตามคำสั่งแพทย์

1.6.4 เพื่อเป็นค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราว หรือลูกจ้างรายคาบ

1.6.5 เพื่อเป็นค่าซ่อมแซม ต่อเติมหรือปรับปรุงบ้านพัก หรืออาคารที่พัก

1.6.6 เพื่อซื้อครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และยานพาหนะ

1.7 รายจ่ายต่อไปนี้ห้ามจ่ายจากเงินบำรุง

1.7.1 รายจ่ายในลักษณะบำเหน็จบำนาญ

1.7.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

1.7.3 รายจ่ายเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างแต่ละรายการเกินกว่า 30 ล้านบาท กรณี

จำเป็นต้องจ่ายขอให้ทำความเข้าใจความตกลงกับสำนักงบประมาณ

1.8 การอนุมัติการก่อนนี้ผูกพัน ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

1.9 การอนุมัติการจ่ายเงินบำรุง ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย การก่อนนี้ผูกพันรายการค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่เกินกว่า 1 ปี ให้ขอความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณก่อน

1.10 ระบบบัญชีเงินบำรุงของหน่วยบริการ ให้ปฏิบัติตามระบบบัญชีของส่วนราชการ โดยอนุโลมให้จัดทำทะเบียนคุมเงินบำรุงที่ได้รับสำหรับดำเนินการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า แยกต่างหากจากเงินบำรุงประเภทอื่น สิ้นปีงบประมาณส่งงบการเงินให้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบรับรองภายใน 90 วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินรับรองแล้ว ให้หน่วยบริการส่งงบการเงินที่รับรองแล้ว ให้กรมบัญชีกลาง สำนักงานประมาณ ทราบภายใน 30 วันนับจากวันที่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินรับรองงบการเงิน

1.11 เมื่อสิ้นเดือนจัดทำรายงานการรับ-จ่ายเงินบำรุง

1.12 หากหน่วยบริการใดมีเงินบำรุงเหลือเกินความจำเป็น กระทรวงการคลัง และสำนักงานประมาณจะกำหนดให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดินตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

1.13 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินบำรุง เพื่อปฏิบัติราชการของหน่วยบริการอื่น พ.ศ. 2544 บังคับใช้ตั้งแต่ 16 พ.ย. 44 เป็นต้นไป ดังนี้

1.13.1 การจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนหน่วยบริการอื่น ให้จ่ายในลักษณะดังนี้ จ่ายขาดยืม ตามที่ตกลงกัน

1.13.2 หน่วยบริการที่ให้การสนับสนุน พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้ ไม่เกิน 20 % ของเงินบำรุงคงเหลือสุทธิ การยืมให้กำหนดเวลาชดใช้ หรือกรณีผ่อนชำระเป็นงวด ๆ และระยะเวลาผ่อนชำระ

1.13.3 หน่วยบริการที่ขอรับการสนับสนุน จัดทำคำขอโดยระบุรายละเอียด ดังนี้ วัตถุประสงค์ของการนำเงินไปใช้ จำนวนเงิน ภาระหนี้สิน เงินบำรุงคงเหลือ และวัสดุคงคลัง (ณ วันที่เสนอขอรับ) ระยะเวลาและวิธีการชดใช้คืน (กรณียืม) และข้อเท็จจริงอื่น ๆ (ถ้ามี)

1.13.4 หน่วยบริการที่ขอรับสนับสนุน เสนอไปยังหน่วยบริการที่สนับสนุน และพิจารณาตามหลักเกณฑ์

1.13.5 ผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ หัวหน้าสถานีอนามัย ครั้งหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท

1.13.6 นอกเหนือจากที่กำหนดให้อยู่ในดุลพินิจของปลัดกระทรวงสาธารณสุข สรุป จากระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข เป็นสิ่งที่ควรถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเพื่อให้การดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีเป็นไปได้อย่างถูกต้องตามที่ระเบียบกำหนด

2. แนวคิดและหลักการบัญชี

2.1 ความหมายของหลักการบัญชี

การบัญชี จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของการบัญชีไว้แตกต่างกัน ดังนี้

2.1.1 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งเรียกย่อว่า สบช. (The Institute of Certified Accountants and Auditor of Thailand : ICAAT) ซึ่งปัจจุบันคือ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ให้ความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

การบัญชี (Accounting) หมายถึง ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

2.1.2 สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants : AICPA) ได้ให้ความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

“Accounting is the art of recording, classifying and summarizing in a significant manner and in terms of money, transactions and events which are, in part at least, of financial character and interpreting the results thereof”

จากคำนิยามดังกล่าว การบัญชี หมายถึง ศิลปะของการจดบันทึก การจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ และการสรุปผลสิ่งสำคัญในรูปตัวเงิน รายการ และเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทางการเงิน รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติดังกล่าวด้วย

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปความหมายของการบัญชี คือ แนวปฏิบัติในการรวบรวม จดบันทึก จำแนก สรุปผล และรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินของหน่วยงาน (คู่มือระบบการบัญชีส่วนราชการเกณฑ์คงค้าง ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556)

2.2 องค์ประกอบหลักการบัญชี

หลักการบัญชีจะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการดังต่อไปนี้

2.2.1 การบันทึกที่เกิดขึ้นประจำวัน (Recording Daily Transactions) ในการดำเนินธุรกิจนั้นต้องมีรายงานต่างๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากการบัญชีจะเริ่มต้นเมื่อกิจการมีรายการทางธุรกิจเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเงินและต้องเป็นรายงานที่เกิดขึ้นแล้วหรือมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าจะเกิดขึ้นแน่นอนเหตุการณ์บางอย่าง ซึ่งเป็นเพียงการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นไม่ถือว่าเป็นรายการ

ที่สมบูรณ์พอที่จะนำมาบันทึกได้ด้วยอย่างซึ่งเป็นเพียงการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นไม่ถือว่าเป็นรายงานที่สมบูรณ์พอที่จะนำมาบันทึกได้ด้วยอย่างรายการที่ถือเป็นรายการบัญชีเช่นรายการที่เกี่ยวกับการซื้อขาย การรับจ่ายเงินการให้หรือรับบริการต่างๆ มีค่าได้เป็นจำนวนเงิน ฯลฯ รายการเหล่านั้นจะนำไปบันทึกไว้ในสมุดบัญชีซึ่งเรียกว่าสมุดรายวันขึ้นต้น

2.2.2 การจัดหมวดหมู่ของรายการ (Classifying Recorded Data) เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้บันทึกรายการลงในสมุดรายวันขึ้นต้นแล้วจะต้องจัดรายการบันทึกไว้ให้เป็นหมวดหมู่หรือแยกประเภทรายการชนิดเดียวกันให้รวมอยู่ในที่เดียวกัน ซึ่งทำได้โดยการผ่านรายการต่างๆ จากสมุดรายวันขึ้นต้นไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง (Ledgers) ตามหมู่นั้นๆ

2.2.3 การสรุปผลของข้อมูล (summarizing Recorded and Classified Data) รายการที่จดบันทึกไว้ในสมุดรายวันขึ้นต้นและผ่านไปยังบัญชีแยกประเภทเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งก็จะมีการสรุปผลของรายการเหล่านั้นแล้วตีความหมายเพื่อให้เห็นว่ามีผลธุรกิจอย่างไรระยะเวลาหนึ่งโดยปกติ ปกติมักจะเป็น 1 ปีและการสรุปผลมักจะแสดงให้เห็นรูปงบการเงิน (Financial Statement) ซึ่งได้แก่งบกำไรขาดทุน (Income Statement) และงบดุล (Balance Sheet) งบกำไรขาดทุนเป็นงบแสดงผลการดำเนินงานของงวดหนึ่งๆ ส่วนงบดุลบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (Interpreting the Summarized Facts) เป็นการนำข้อมูลที่ทำเป็นรายงานสรุปผลไว้แล้วมาวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานกิจการอื่นที่ดำเนินธุรกิจคล้ายกันในรอบระยะเวลาเดียวกันเพื่อให้บริหารเข้าใจผลการดำเนินงานของกิจการและนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต (สุชาติ เหล่าปรีดา, 2546)

2.3 ข้อสมมุติทางการบัญชี

จากการที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้กำหนดข้อสมมุติทางการบัญชีไว้ในแม่บทการบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, ม.ป.ป.) 2 ข้อ คือ

2.3.1 เกณฑ์คงค้าง คือ งบการเงินจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์คงค้างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเงินภายใต้เกณฑ์คงค้าง รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยรายการต่างๆ จะบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินตามงวดที่เกี่ยวข้อง งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างนอกจากจะให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินเกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายเป็นเงินสดในอนาคตและข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตด้วย ดังนั้นงบการเงินจึงสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีตซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

2.3.2 การดำเนินงานต่อเนื่อง โดยทั่วไปงบการเงินจัดทำขึ้นตามข้อสมมติที่ว่ากิจการจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงสมมติว่ากิจการไม่มีเจตนาหรือมีความจำเป็นที่จะเลิกกิจการหรือลดขนาดของการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หากกิจการมีเจตนาหรือความจำเป็นดังกล่าว งบการเงินต้องจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์อื่นและต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในงบการเงินด้วย

2.4 ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย ได้กำหนดคลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินไว้ในแม่บทการบัญชีอีก 14 ข้อ ดังนี้

2.4.1 ความเข้าใจ ได้ ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ในทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นจึงต้องมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี รวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อมูลแม้ว่าจะมีความซับซ้อน แต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจก็ไม่ควรละเว้นที่จะแสดงในงบการเงินเพียงเหตุผลที่ว่าข้อมูลดังกล่าวยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินบางคนจะเข้าใจได้

2.4.2 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ บทบาทของข้อมูลที่ช่วยในการคาดคะเนและยืนยันความถูกต้องของการคาดคะเนที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและโครงสร้างของสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ในปัจจุบันมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถคาดคะเนถึงความสามารถของกิจการในการรับประโยชน์จากโอกาสใหม่ๆ และในการแก้ไขสถานการณ์ ข้อมูลเดียวกันนี้มีบทบาทในการยืนยันความถูกต้องของการคาดคะเนในอดีตที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของกิจการและผลการดำเนินงานตามที่วางแผนไว้ ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอดีตของกิจการมักถือเป็นเกณฑ์ในการคาดคะเนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต รวมทั้งเรื่องอื่นๆที่ผู้ใช้งบการเงินสนใจ เช่น การจ่ายเงินปันผล การจ่ายค่าจ้าง การเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ และความสามารถของกิจการในการชำระภาระผูกพันเมื่อครบกำหนด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจะมีประโยชน์ต่อการคาดคะเนได้โดยไม่จำเป็นต้องจัดทำในรูปแบบของประมาณการ ความสามารถในการคาดคะเนจะเพิ่มขึ้นตามลักษณะการแสดงข้อมูลในงบการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้นในอดีต ตัวอย่างเช่น งบกำไรขาดทุนจะมีประโยชน์ในการคาดคะเนเพิ่มขึ้นหากรายการเกี่ยวกับการดำเนินงานที่มีลักษณะไม่เป็นปกติ รายการผิดปกติจากการดำเนินงานและรายการที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยครั้งของรายได้และค่าใช้จ่ายจะแสดงแยกต่างหากจากกัน

2.4.3 ความมีนัยสำคัญ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูลขึ้นอยู่กับลักษณะและความมีนัยสำคัญของข้อมูลนั้น ในบางกรณีลักษณะของข้อมูลเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจว่าข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น การรายงานส่วนงานใหม่อาจส่งผลกระทบต่อประเมินความเสี่ยงและโอกาสของกิจการ แม้ว่าผลการดำเนินงานของส่วนงานในงวดนั้นจะไม่มีนัยสำคัญในกรณีอื่น ทั้งลักษณะและความมีนัยสำคัญของข้อมูลมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจว่าข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น มูลค่าของสินค้าคงเหลือแยกตามประเภทหลักที่เหมาะสมกับธุรกิจ หากมูลค่าของสินค้าคงเหลือไม่มีนัยสำคัญ ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือนั้นก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลจะถือว่าไม่มีนัยสำคัญหากการไม่แสดงข้อมูลหรือการแสดงผลผิดพลาดมีผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ความมีนัยสำคัญขึ้นอยู่กับขนาดของรายการหรือขนาดของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพการณ์เฉพาะ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป ดังนั้นความมีนัยสำคัญจึงถือเป็นข้อพิจารณามากกว่าจะเป็นลักษณะเชิงคุณภาพซึ่งข้อมูลต้องมีหากข้อมูลนั้นจะถือว่ามิประโยชน์

2.4.4 ความเชื่อถือได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลจะมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้หากปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเชื่อถือได้ว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดงข้อมูล อาจมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแต่การรับรู้ของข้อมูลดังกล่าวอาจทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดเนื่องจากข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น ประมาณการค่าเสียหายจากการฟ้องร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากจำนวนค่าเสียหาย และผลการพิจารณาคดียังเป็นที่ไม่แน่นอนและไม่สามารถคาดเดาอย่างสมเหตุสมผลได้ ดังนั้นกิจการจึงไม่ควรรับรู้ค่าเสียหายดังกล่าวในงบการเงิน แต่ควรเปิดเผยจำนวนค่าเสียหายที่มีการเรียกร้องและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องดังกล่าว

2.4.5 การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ข้อมูลจะมีความเชื่อถือได้เมื่อรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีได้ได้แสดงอย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดง ดังนั้นบุคคลควรแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของเฉพาะรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ณ วันที่เสนอรายงาน ข้อมูลทางการเงินอาจไม่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการที่ต้องการให้แสดง ทั้งนี้มิได้มีสาเหตุมาจากความลำเอียง หากเกิดจากความซับซ้อนในการวัดค่าของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีหรือเกิดจากการนำหลักการวัดค่าและเทคนิคในการนำเสนอรายการมาประยุกต์ใช้ในบางกรณี การวัดค่าผลกระทบทางการเงินของรายการบางรายการอาจมีความไม่แน่นอนสูง จนกระทั่งกิจการไม่อาจรับรู้รายการนั้นในงบการเงินได้ ตัวอย่างเช่น กิจการมีค่าความนิยมที่เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง แต่กิจการไม่สามารถบันทึกค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในได้

เนื่องจากการยากที่กิจการจะกำหนดมูลค่าของความนิยมดังกล่าวไว้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามในบางกรณีอาจจำเป็นต้องรับรู้รายการและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการผิดพลาดในการรับรู้และการวัดค่าของรายการนั้น

2.4.6 เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ ข้อมูลเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี ดังนั้นข้อมูลต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจมิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว เนื้อหาของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีอาจไม่ตรงกับรูปแบบทางกฎหมายหรือรูปแบบที่สร้างขึ้น ตัวอย่างเช่น กิจการอาจโอนสินทรัพย์ให้กับบุคคลอื่น โดยมีเอกสารยืนยันว่าได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายไปให้บุคคลนั้นแล้ว แต่ในสัญญาระบุให้กิจการยังคงได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้นต่อไป ในกรณีดังกล่าว การที่กิจการรายงานว่าได้ขายสินทรัพย์จึงไม่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการที่เกิดขึ้น

2.4.7 ความเป็นกลาง ข้อมูลที่แสดงอยู่ในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือเมื่อมีความเป็นกลางหรือปราศจากความลำเอียง งบการเงินจะขาดความเป็นกลางหากการเลือกข้อมูลหรือการแสดงผลข้อมูลในงบการเงินนั้นมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจหรือใช้ดุลยพินิจตามเจตนาของกิจการ

2.4.8 ความระมัดระวัง โดยทั่วไปผู้จัดทำงบการเงินต้องประสบกับความไม่แน่นอนอันหลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเก็บหนี้ การประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่มีตัวตน และจำนวนการเรียกร้องค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามสัญญารับประกัน กิจการอาจแสดงความไม่แน่นอนดังกล่าว โดยการเปิดเผยถึงลักษณะผลกระทบ และหลักความระมัดระวังที่กิจการใช้ในการจัดทำงบการเงิน หลักความระมัดระวังนี้รวมถึงการใช้ดุลยพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนเพื่อมิให้สินทรัพย์หรือรายได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป อย่างไรก็ตามการใช้หลักความระมัดระวังมิได้อนุญาตให้กิจการตั้งสำรองลับหรือตั้งค่าเผื่อไว้สูงเกินไป การแสดงสินทรัพย์หรือรายได้ให้ต่ำเกินไปหรือแสดงหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายให้สูงเกินไปโดยเจตนาจะทำให้งบการเงินขาดความเป็นกลางและทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ

2.4.9 ความครบถ้วน ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อกำหนดของความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ รายการบางรายการหากไม่แสดงในงบการเงินจะทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาดหรือทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด ดังนั้นข้อมูลดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจน้อยลงและขาดความน่าเชื่อถือได้

2.4.10 การเปรียบเทียบกันได้ ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาที่ต่างกัน เพื่อคาดคะเนถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้น นอกจากนี้ผู้ใช้งบการเงินยังต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการ

เพื่อประเมินฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน ดังนั้นการวัดมูลค่าและการแสดงผลกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติภายในกิจการเดียวกันแต่ต่างรอบระยะเวลาหรือเป็นการปฏิบัติของกิจการแต่ละกิจการก็ตาม การเปรียบเทียบกันได้เป็นลักษณะเชิงคุณภาพที่สำคัญกล่าวคือ ผู้ใช้งบการเงินจำเป็นต้องได้รับข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่ใช้ในการจัดทำงบการเงิน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถระบุความแตกต่างระหว่างนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้สำหรับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่คล้ายคลึงกันในรอบระยะเวลาบัญชีที่ต่างกัน และความแตกต่างระหว่างนโยบายการบัญชีที่ใช้ของกิจการแต่ละกิจการได้ การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีซึ่งรวมถึงการเปิดเผยนโยบายการบัญชีจะช่วยให้งบการเงินมีคุณสมบัติในการเปรียบเทียบกันได้ การที่ข้อมูลจำเป็นต้องเปรียบเทียบกันได้มิได้หมายความว่าข้อมูลต้องอยู่ในรูปแบบเดียวกันตลอดไป และไม่ใช่อ้างอิงสมควรถือจะไม่นำมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมกว่ามาถือปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กิจการไม่ควรใช้นโยบาย การบัญชีต่อไปสำหรับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีหากนโยบายการบัญชีนั้นไม่สามารถทำให้ข้อมูลมีลักษณะเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้ นอกจากนี้กิจการควรเลือกใช้นโยบายการบัญชีอื่น หากทำให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเชื่อถือได้มากขึ้น เนื่องจากผู้ใช้งบการเงินต้องการเปรียบเทียบฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาที่ต่างกัน ดังนั้น งบการเงินจึงควรแสดงข้อมูลของรอบระยะเวลาที่ผ่านมาด้วยเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

2.4.11 ทันท่วงเวลา การรายงานข้อมูลล่าช้าอาจทำให้ข้อมูลสูญเสียความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารอาจต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานนั้น กิจการอาจจำเป็นต้องเสนอรายงานให้ทันต่อเวลาก่อนที่จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในทุกลักษณะ ซึ่งอาจทำให้ความเชื่อถือได้ลดลง ในทางกลับกัน หากกิจการจะรอจนกระทั่งทราบข้อมูลในทุกลักษณะก็จะเสนอรายงาน รายงานนั้นอาจมีความเชื่อถือได้สูงแต่ไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจในช่วงเวลานั้น ในการหาความสมดุลระหว่างความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้ของข้อมูล กิจการจึงต้องพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเป็นหลัก

2.4.12 ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไปถือเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของงบการเงินมากกว่าจะเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ โดยทั่วไปประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลควรมากกว่าต้นทุนในการจัดหาข้อมูลนั้น การ

ประเมินประโยชน์และต้นทุนจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจเป็นหลักโดยเฉพาะเมื่อผู้ที่ได้รับประโยชน์จากข้อมูลไม่ต้องรับผิดชอบต่อต้นทุนในการจัดหาข้อมูลนั้น และข้อมูลอาจให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่น นอกเหนือจากผู้ที่กิจการต้องการเสนอข้อมูล ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะกำหนดสูตรสำเร็จในการหาความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไปเพื่อนำมาปฏิบัติได้ในทุกกรณี อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจะไม่ละเลยข้อจำกัดดังกล่าวในการออกกฎและผู้ใช้งบการเงินต้องตระหนักว่าผู้จัดทำงบการเงินมีข้อจำกัดเดียวกันในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

2.4.13 ความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ ในทางปฏิบัติ การสร้างความสมดุลระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพต่างๆ ถือเป็นสิ่งจำเป็น ผู้จัดทำงบการเงินต้องหาความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพต่างๆ เพื่อให้งบการเงินบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี ผู้จัดทำงบการเงินจึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพในการตัดสินใจเลือกความสมดุลดังกล่าว

2.4.14 การแสดงข้อมูลที่ถูกต้องตามควร โดยทั่วไปงบการเงินแสดงข้อมูลที่ถูกต้องตามควรเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ แม้ว่าแม่บทการบัญชีนี้ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวคิดในการแสดงข้อมูลที่ถูกต้องตามควร แต่การนำลักษณะเชิงคุณภาพและมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมมาปฏิบัติก็สามารถส่งผลให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่ถูกต้องและยุติธรรมได้ หรืออีกนัยหนึ่งงบการเงินนั้นให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามควรนั่นเอง

2.5 นโยบายด้านบัญชีของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี

นโยบายด้านบัญชีของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีได้กำหนดเป็นแนวทางไว้ 3 ข้อ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี, 2558) ตามลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน ดังนี้

2.5.1 ความถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลจะมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้หากปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเชื่อว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดง ข้อมูลอาจมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแต่การรับรู้ของข้อมูลดังกล่าวอาจทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดเนื่องจากข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น ประมาณการค่าเสียหายจากการฟ้องร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากจำนวนค่าเสียหาย และผลการพิจารณาคดียังเป็นที่ไม่แน่นอนและไม่สามารถคาดเดาอย่างสมเหตุสมผลได้ ดังนั้นกิจการจึงไม่ควรรับรู้ค่าเสียหายดังกล่าวในงบการเงิน แต่ควรเปิดเผยจำนวนค่าเสียหายที่มีการเรียกร้องและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องดังกล่าว

2.5.2 ความครบถ้วน ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ รายการบางรายการหากไม่แสดงในงบการเงินจะทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาดหรือทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด ดังนั้นข้อมูลดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจน้อยลงและขาดความน่าเชื่อถือได้

2.5.3 ความทันเวลา การรายงานข้อมูลล่าช้าอาจทำให้ข้อมูลสูญเสียความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารอาจต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับจากการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานนั้น กิจการอาจจำเป็นต้องเสนอรายงานให้ทันต่อเวลาก่อนที่จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในทุกลักษณะซึ่งอาจทำให้ความเชื่อถือได้ลดลง ในทางกลับกัน หากกิจการจะรอจนกระทั่งทราบข้อมูลในทุกลักษณะจึงจะเสนอรายงาน รายงานนั้นอาจมีความเชื่อถือได้สูงแต่ไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจในช่วงเวลานั้น ในการหาความสมดุลระหว่างความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้ของข้อมูล กิจการจึงต้องพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเป็นหลัก

สรุป การศึกษาครั้งนี้ประเมินความสำเร็จในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชี โดยประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ครบถ้วน และทันเวลา หรือไม่

3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

3.1 ความหมายของระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

3.1.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หมายถึง สถานีอนามัยที่ได้รับการยกระดับจากกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการปฏิรูประบบสาธารณสุขหรือระบบสุขภาพ ที่เปลี่ยนจากการเน้นงานรักษาพยาบาลแบบตั้งรับมาเป็นการดำเนินงานเชิงรุก โดยเน้นการส่งเสริมให้มีการสร้างสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจึงมีขอบเขตการดำเนินการบริการสาธารณสุขผสมผสานทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมในพื้นที่รับผิดชอบ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข, 2555)

3.1.2 ระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หมายถึง ระบบการปฏิบัติในการรวบรวม จัดบันทึก จำแนก สรุปผล และรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งจัดทำโดยผู้ทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

3.1.3 ผู้ทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานในการจัดทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะกระทำในฐานะลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือในฐานะอื่นใดก็ตาม ของ รพ.สต. โดยจะต้องได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานให้เป็นลายลักษณ์อักษร

3.2 แนวคิดระบบบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ลักษณะของระบบบัญชีสำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นระบบบัญชีคู่เกณฑ์เงินสด โดยมีสมุดบันทึกรายการขึ้นต้น ได้แก่ สมุดเงินสด สมุดเงินฝากธนาคาร และใบโอนสมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย ได้แก่ บัญชีแยกประเภท และทะเบียนคุมต่างๆ ตามคู่มือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย

3.2.1 เอกสารแสดงรายการ หมายถึง สิ่งที่เป็นหลักฐานบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการการเงินที่เกิดขึ้นตามลักษณะของรายการการเงินนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปเงินสดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการบันทึกรายการในสมุดบัญชีทุกๆ รายการ จะต้องมียกสารประกอบรายการบัญชีทุกครั้งเอกสารต่างๆ ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล / สถานีอนามัย จะต้องนำมาบันทึกบัญชีแยกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1) เอกสารเกี่ยวกับด้านรับ

(1) ต้นข้าวหรือสำเนาใบเสร็จรับเงินเป็นเอกสารแสดงการรับเงินสดหรือเช็คจากบุคคลภายนอก ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ออกหลักฐานการรับเงินให้แก่ผู้นำเงินมาชำระให้กับส่วนราชการแล้ว ซึ่งการรับเงินทุกรายต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง โดยพิมพ์เลขลำดับไว้ล่วงหน้าเพื่อป้องกันการออกใบเสร็จรับเงินซ้ำแล้วถักต้นข้าวทิ้ง ซึ่งข้อกำหนดในการรับเงินเป็นไปตามระเบียบการรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ.2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อรับเงินทุกกรณีต้องออกใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานการบันทึกรายการบัญชีด้วย เขียนย่อว่า “บร.”

(2) สมุดคู่ฝาก เป็นเอกสารแสดงถึงการนำเงินฝากธนาคาร โดยหน่วยงานใช้สมุดคู่ฝากเป็นการแสดงยอดเงินที่มีอยู่ในบัญชี เมื่อมีการถอนเงินที่ฝากดังกล่าวก็ให้ถือรายการในสมุดคู่ฝากของธนาคารนั้นๆ เป็นเอกสารในการบันทึกรายการบัญชี

2) เอกสารเกี่ยวกับด้านจ่าย

(1) ใบเสร็จรับเงินของบุคคลภายนอก เป็นเอกสารแสดงการจ่ายเงินของหน่วยงาน ให้แก่ ผู้มีสิทธิรับเงินเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลภายนอก ซึ่งใบเสร็จรับเงินดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดตามประมวลรัษฎากรด้วย

(2) ใบสำคัญรับเงิน เป็นเอกสารแสดงการจ่ายเงินของหน่วยงานให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงิน เจ้าหนี้ หรือบุคคลภายนอกในกรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินให้เป็นหลักฐานได้ หรือมิได้ลงลายมือชื่อการรับเงินไว้ในหลักฐานการจ่ายเงินใดๆ ของหน่วยงาน โดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินในใบสำคัญรับเงินตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด

(3) หลักฐานการจ่ายเงินตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เป็นเอกสารแสดงการจ่ายเงินของส่วนราชการให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงิน โดยกำหนดรูปแบบเฉพาะและผู้มีสิทธิรับเงินต้องลงลายมือชื่อในหลักฐานดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน หรือหน่วยงานอาจจะกำหนดขึ้นเองโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง หรือหลักฐานการจ่ายที่เป็นบัตรหรือทะเบียนที่กระทรวงการคลังกำหนดรวมถึงการลงลายมือชื่อใบขออนุมัติเบิกตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดด้วย เช่น หลักฐานการจ่ายเงินเดือน หรือค่าจ้างรายเดือน บัตรจ่ายเงินเดือนข้าราชการหรือลูกจ้างรายเดือน หลักฐานการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน รายชั่วโมง หลักฐานการจ่ายเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ บัตรจ่ายเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ หลักฐานการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและหลักฐานการจ่ายเงินอื่นๆ เป็นต้น

(4) สัญญาการยืมเงิน เป็นเอกสารแสดงการจ่ายเงินที่หน่วยงานจัดทำขึ้นตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับอนุมัติให้ยืมเงินได้ เมื่อผู้ได้รับอนุมัติให้ยืมเงินลงลายมือชื่อรับเงินในสัญญาการยืมเงินแล้วใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกรายการบัญชี

3) เอกสารที่ไม่ได้เกี่ยวกับการรับจ่ายเงินสด หรือเงินฝากธนาคาร ได้แก่ ใบโอน เป็นเอกสารบันทึกรายการบัญชี ซึ่งใช้บันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับการโอนบัญชี แก้ไขบัญชี ปรับปรุงบัญชี และการเปิดบัญชีปิดบัญชี เป็นต้น รายการดังกล่าวไม่สามารถใช้ออกสาร หลักฐานอื่นใดมาประกอบการบันทึกรายการบัญชีได้ให้หน่วยงานจัดทำใบโอนแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีดังกล่าว

3.2.2 สมุดบัญชี

สมุดบัญชีซึ่งใช้บันทึกรายการรับจ่ายเงินตามเอกสารแสดงรายการของหน่วยงาน ประกอบด้วย

1) สมุดบันทึกรายการขั้นต้น ใช้สำหรับบันทึกการรับจ่ายเงินจากเอกสารต่างๆ ทุกรายการเรียงตามลำดับก่อนหลังของรายการที่เกิดขึ้นก่อนที่จะคัดรายการไปบันทึกการในสมุดบันทึกการขั้นปลาย มีดังนี้

(1) สมุดเงินสด ใช้สำหรับบันทึกการเกี่ยวกับการรับและจ่ายตัวเงินสด และเอกสารแทนตัวเงิน เช่น เช็ค ธนาณัติ ครีอาท์ เป็นต้น การรับเงินสดทุกๆ กรณีจะต้องนำมาบันทึก

รายการในสมุดเงินสดก่อน ซึ่งสมุดเงินสดจะทำหน้าที่เป็นทั้งสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นและขึ้นปลายด้วย

(2) สมุดเงินฝากธนาคาร ใช้สำหรับบันทึกรายการเกี่ยวกับการนำเงินฝากธนาคาร และการจ่ายเงิน ด้วยเช็คของหน่วยงานเจ้าของบัญชี สมุดเงินฝากธนาคารใช้แบบเดียวกับสมุดเงินสด ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่เป็นสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นแล้วยังทำหน้าที่เป็นสมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย คือ บัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคารอีกด้วย ในกรณีที่หน่วยงานมีบัญชีเงินฝากธนาคารมากกว่า 1 บัญชี ก็ให้ใช้สมุดเงินฝากธนาคารเล่มหนึ่งสำหรับเงินฝากหนึ่งบัญชี

(3) ใบโอน ใช้สำหรับบันทึกรายการที่มีใช้เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร ปกติให้จัดทำขึ้น 1 ฉบับ กรณีที่หน่วยงานมีความจำเป็นต้องจัดทำใบโอนมากกว่า 1 ฉบับ ก็ให้จัดทำตามความจำเป็น เมื่อจัดทำแล้วให้รวมเข้าแฟ้มเรียงตามลำดับเลขที่

2) สมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย ใช้สำหรับบันทึกรายการรับจ่ายเงิน แยกตามลักษณะของการรับจ่ายแต่ละประเภทจากสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้ทราบฐานะการรับจ่ายเงินของแต่ละประเภทเงินที่รับจ่าย มีดังนี้

(1) บัญชีแยกประเภทใช้สำหรับบันทึกการรับ-จ่ายเงิน จากสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นแต่ละประเภท ซึ่งรายการทุกรายการที่บันทึกในสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นจะต้องคัดไปลงในบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องเสมอ บัญชีแยกประเภทตามที่กำหนดขึ้นตามระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย บัญชีเงินสด ใช้สำหรับบันทึกการเกี่ยวกับการรับและการจ่ายเงิน ที่เป็นตัวเงินสดรวมทั้งเอกสารการเงินที่ใช้แทนตัวเงินสด ดังนั้นการรับจ่ายเงินสดทุกๆ กรณี จะต้องนำเอกสาร รับ-จ่ายมาบันทึกรายการในบัญชีเงินสดก่อน บัญชีเงินสดนอกจากจะมีหน้าที่เป็นสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นบัญชีแยกประเภทเงินสดด้วยเมื่อรับเงินสดแล้วให้ลงจำนวนเงินในช่อง เดบิต พร้อมทั้งเพิ่มยอดคงเหลือ และเมื่อจ่ายเงินสดให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินให้ลงจำนวนเงินในช่อง เครดิต พร้อมทั้งลดยอดคงเหลือ ยอดบัญชีเงินสด ปกติเป็นยอด เดบิต แสดงถึงจำนวนเงินคงเหลือที่เก็บรักษาที่ส่วนราชการ บัญชีเงินฝากธนาคาร ใช้สำหรับบันทึกการเกี่ยวกับการนำเงินฝากธนาคารและการจ่ายเงินด้วยเช็คของส่วนราชการเจ้าของบัญชี รวมทั้งการถอนเงิน บัญชีเงินฝากธนาคารใช้แบบเดียวกับ บัญชีเงินสด ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่เป็นสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นแล้วยังทำหน้าที่เป็นบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคารอีกด้วยในกรณีที่ส่วนราชการมีเงินฝากธนาคารมากกว่าหนึ่งบัญชีก็ให้ใช้บัญชีเงินฝากธนาคารเล่มหนึ่งสำหรับเงินฝากบัญชีหนึ่ง เช่น บัญชีเงินฝากธนาคารในงบประมาณและบัญชีเงินฝากธนาคารนอกงบประมาณ เมื่อนำเงินฝากธนาคารให้ลงจำนวนเงินในช่อง เดบิต พร้อมทั้งเพิ่มยอดคงเหลือ และเมื่อจ่ายเช็คให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินให้ลงจำนวนเงินในช่อง เครดิต พร้อมทั้งลดยอดคงเหลือ ยอดบัญชีเงินฝาก

ธนาคาร ปกติเป็นยอด เดบิต แสดงถึงจำนวนเงินคงเหลือที่ฝากธนาคารไว้ บัญชีรายได้ ใช้สำหรับบันทึกจำนวนเงินรายได้ ทั้งที่เป็นตัวเงินสด รวมทั้งเอกสารการเงินที่ใช้แทนตัวเงินสด และเช็ค เมื่อมีการรับเงินรายได้ ให้ลงจำนวนเงินที่รับในช่อง เครดิต พร้อมทั้งเพิ่มยอดคงเหลือและตามปกติบัญชีนี้จะมียอดทางด้าน เครดิต บัญชีรายจ่าย ใช้สำหรับบันทึกการจ่ายเงินงบประมาณ หรือเงินนอกงบประมาณ ทั้งที่เป็นตัวเงินสดรวมทั้งเอกสารการเงินที่ใช้แทนตัวเงินสดและเช็ค เมื่อมีการจ่ายเงินให้ลงจำนวนเงินในช่อง เดบิต พร้อมทั้งเพิ่มยอดคงเหลือ และตามปกติบัญชีนี้จะมียอดทางด้านเดบิต บัญชีลูกหนี้เงินยืม ใช้สำหรับบันทึกการจ่ายเงินราชการ (เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ) ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างยืมไปเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และการรับส่งคืนเงินยืมไปทั้งที่ส่งคืนเป็นตัวเงินสดและใบสำคัญ เมื่อได้มีการจ่ายเงินราชการให้ยืมให้ลงจำนวนเงินในช่อง เดบิต พร้อมทั้งเพิ่มยอดคงเหลือ และเมื่อมีการรับชดใช้คืนให้ลงจำนวนเงินในช่อง เครดิต พร้อมทั้งลดยอดคงเหลือ ยอดบัญชีลูกหนี้เงินยืมปกติเป็นยอด เดบิต แสดงถึงจำนวนเงินที่ยืมไปและยังไม่ได้รับชดใช้คืน

3) ทะเบียน ทะเบียนที่กำหนดให้มีขึ้นในระบบบัญชีตามระบบบัญชี

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วยบัญชี ดังนี้ ทะเบียนคุมรายได้ ใช้สำหรับบันทึกการรายได้เงินงบประมาณ/เงินนอกงบประมาณ เพื่อทราบรายละเอียดของแต่ละประเภท เช่น ค่ารักษาพยาบาลข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค่ารักษาพยาบาล ประกันสังคม เป็นต้น ทะเบียนคุมรายจ่าย ใช้สำหรับบันทึกการจ่ายเงินงบประมาณ/เงินนอกงบประมาณ เพื่อทราบรายละเอียดของแต่ละประเภท เช่น ค่าจ้างชั่วคราว ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น ทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิก ใช้สำหรับบันทึก รายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานประกอบการขอเบิกเงินงบประมาณหมวดต่างๆ รวมทั้งงบกลาง เช่น ใบทวงหนี้ ใบเบิกเงินช่วย ค่าเล่าเรียนบุตร ใบเบิกเงินช่วยค่ารักษาพยาบาล ใบเบิกเงินช่วยค่าเช่าบ้าน ใบเบิกเงินช่วยการศึกษาบุตร รายงานการเดินทางฯ เป็นต้น เพื่อแสดงว่าหน่วยงานย่อยได้รับหลักฐานขอเบิกแล้ว และช่วยให้ดำเนินการขอเบิกเงินตามลำดับก่อนหลัง ทะเบียนรับเช็ค ใช้สำหรับบันทึกและควบคุมรายละเอียดของเช็คที่ได้รับจากบุคคลภายนอกแต่ละฉบับก่อนลงรายการบัญชี ยกเว้นเช็คที่ได้นำไปขึ้นเงินสดหรือนำฝากธนาคารทันที ทะเบียนคุมเงินมัดจำของและเงินประกันสัญญา ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินมัดจำของและเงินประกันสัญญา เพื่อให้ทราบว่าได้รับจ่ายเงินมัดจำของและเงินประกันสัญญารายใดบ้างเป็นจำนวนเท่าใด และมีเงินมัดจำของและเงินประกันสัญญาค้างจ่ายคืนรายใดบ้าง จำนวนเท่าใด ทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน ใช้สำหรับบันทึกและควบคุมการใช้ใบเสร็จรับเงิน เพื่อให้ทราบว่าได้รับใบเสร็จรับเงินจำนวนกี่เล่ม เป็นใบเสร็จรับเงินเล่มที่-เลขที่อะไร ได้จ่ายไปจำนวนกี่เล่ม เป็นใบเสร็จรับเงินเล่มที่-เลขที่อะไร และคงเหลือใบเสร็จรับเงินจำนวนกี่เล่ม เป็นใบเสร็จรับเงินเล่มที่-เลขที่อะไรและใครเป็นผู้เบิกใบเสร็จรับเงินไปใช้ ทะเบียนคุมใบสำคัญคู่จ่าย ใช้สำหรับควบคุมหลักฐานการจ่ายเงินที่เป็นใบสำคัญ คู่จ่าย โดยการ

ให้เลขที่ใบสำคัญคู่จ่ายที่จ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิ์รับเงิน หรือเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันไม่ให้หลักฐานการจ่ายเงินสูญหาย หรือนำมาเบิกซ้ำใหม่อีกครั้ง ทั้งนี้ให้เรียงลำดับเลขที่ใบสำคัญคู่จ่าย (บจ.และบค.) ต่อเนื่องกันตามวันที่จ่ายเงินและตามปีงบประมาณ เช่น จ่ายเงินตามใบเสร็จรับเงินบุคคลภายนอก ให้เขียนลำดับเลขที่“บจ.”ไว้มุมขวาของใบสำคัญคู่จ่าย หรือจ่ายเงินหลักฐานการจ่ายที่กระทรวงการคลังกำหนด (บค.) ให้เขียนลำดับเลขที่“บจ.”ไว้มุมขวาของใบสำคัญคู่จ่าย เป็นต้น

3.2.3 การจัดทำบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร

งบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร หมายถึง งบที่จัดทำขึ้น เพื่ออธิบายถึงผลต่างระหว่างยอดเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน และยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ยอดทั้งสองจะมีการปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้เป็นยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง ดังนั้นเมื่อหน่วยงานวางระเบียบการควบคุมเงินสดโดยนำเงินที่ได้รับฝากเข้าธนาคาร และการจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็คทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการเปรียบเทียบเงินฝากธนาคาร และเช็คที่ส่งจ่าย ตามที่ปรากฏในบัญชีเงินฝากของธนาคารกับตามที่ปรากฏในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานว่าตรงกันหรือไม่ และถ้าไม่ตรงกันเพราะเหตุใด โดยจัดทำบเทียบยอดเงินฝากธนาคารขึ้น ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงบัญชีเงินฝากธนาคารให้มีจำนวนที่ถูกต้อง ดังนั้นทุกวันสิ้นเดือนให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำการตรวจสอบความถูกต้องของเงินฝากธนาคาร และจัดทำบเทียบยอดเงินฝากธนาคารเปรียบเทียบ ยอดเงินฝากในบัญชีของธนาคารให้ตรงกับยอดเงินฝากในบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน วิธีการจัดทำบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร แนะนำให้ใช้วิธีพิสูจน์จากยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคารไปหายอดเงินฝากธนาคารตามบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน วิธีนี้ยอดด้านธนาคารจะเป็นตัวตั้งแล้วนำข้อแตกต่างมาปรับ โดยการบวกหรือหักคำตอบที่ได้ คือ ยอดคงเหลือตามบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานสำหรับรายการที่ทำให้ยอดคงเหลือในบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานไม่เท่ากับยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินของธนาคาร ได้แก่

1) รายการที่หน่วยงานบันทึกบัญชีแล้ว แต่ธนาคารยังมีได้บันทึกบัญชี ได้แก่

(1) เงินฝากระหว่างทาง เกิดจากหน่วยงานนำฝากเช็คเข้าบัญชีธนาคาร หลังจากเวลาที่ธนาคารปิดรับเช็คในวันนั้น หน่วยงานบันทึกบัญชีในบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคารของหน่วยงานแล้ว ณ วันนั้น แต่ธนาคารยังไม่บันทึกบัญชีให้ในวันที่น่าฝาก แต่จะบันทึกบัญชีให้ไว้ในวันทำการถัดไป หรืออาจเกิดจากหน่วยงานได้รับเงินในวันนี้ หน่วยงานบันทึกบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคารในวันนี้ แต่ธนาคารปิดทำการแล้ว หน่วยงานจึงนำเงินฝากเข้าธนาคารในวันทำการรุ่งขึ้น ดังนั้นธนาคารจึงบันทึกบัญชีให้ไว้ในวันทำการรุ่งขึ้น ทำให้ยอดเงินในบัญชีหน่วยงานสูงกว่าด้านธนาคาร

(2) เช็คค้างจ่าย เกิดจากหน่วยงานสั่งจ่ายเช็คให้แก่ผู้ที่มีสิทธิรับเงิน/เจ้าหนี้หรือบุคคลภายนอกซึ่งผู้ที่มีสิทธิรับเงิน/เจ้าหนี้หรือบุคคลภายนอก ยังไม่นำไปขึ้นเงินกับธนาคาร และหน่วยงานได้บันทึกการจ่ายเช็คในบัญชีแยกประเภทของหน่วยงานแล้ว แต่ธนาคารยังไม่บันทึกบัญชีจึงทำให้ยอดเงินฝากในบัญชีหน่วยงาน ต่ำกว่า ด้านธนาคาร

(3) เช็คคืน เกิดจากการนำเช็คฝากเข้าบัญชีธนาคาร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบันทึกการนำฝากในสมุดบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแล้ว และธนาคารรับเข้าบัญชีให้แล้ว แต่ต่อมาธนาคารไม่สามารถเรียกเก็บเงินตามเช็คไม่ได้ เนื่องจากเป็นเช็คขาดความเชื่อถือ หรือเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ธนาคารจึงหักบัญชีออกไปแต่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยังไม่บันทึกหักบัญชีทำให้ยอดเงินในบัญชีกิจการสูงกว่าธนาคาร

2) รายการที่ธนาคารได้บันทึกบัญชีแล้ว แต่กิจการยังไม่บันทึกบัญชี ดังนี้

(1) การเรียกเก็บเงินตามเช็คที่หน่วยงานได้รับจากหน่วยงานภายนอก เกิดจากหน่วยงานนำเช็คที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกนำฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็ค ซึ่งหน่วยงานยังไม่บันทึกฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน เมื่อธนาคารสามารถเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้วธนาคารจะนำเงินฝากเข้าบัญชีให้ทำยอดเงินฝากในบัญชีหน่วยงานน้อยกว่าด้านธนาคาร

(2) ค่าธรรมเนียมธนาคาร เกิดจากหน่วยงานใช้บริการต่างๆ ของธนาคาร เช่น ค่าธรรมเนียมการโอน เมื่อเกิดค่าใช้จ่ายหน่วยงานยังไม่บันทึกบัญชี แต่ธนาคารจะบันทึกค่าใช้จ่ายเหล่านั้นหักจากบัญชีแล้ว ทำให้ยอดเงินฝากในบัญชีกิจการสูงกว่าด้านธนาคาร

3.3 วิธีปฏิบัติด้านการเงิน

วิธีปฏิบัติด้านการเงินเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ผู้จัดทำบัญชีจะต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้การจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา ลดความผิดพลาดในการดำเนินงานทางการเงินได้ ดังนี้

3.3.1 การรับเงิน หมายถึง การจัดเก็บหรือรับชำระเงินเป็นเงินสด เป็นเช็ค ดราฟท์ หรือตราสารการเงินอย่างอื่น การโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร การรับค่ารักษาพยาบาลตามระเบียบเงินบำรุงของกระทรวงสาธารณสุข ปัจจุบันการรับเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีหลายประเภท และหลายแหล่ง เช่น รับเงินค่ารักษาพยาบาล เงินโอนจากแม่ข่าย เงินโอนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เงินจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

1) ระเบียบที่เกี่ยวข้องของการรับเงิน ได้แก่

(1) ระเบียบการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอ

(2) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการ
ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2536 ข้อ 7

2) วิธีปฏิบัติในการรับเงิน ปฏิบัติได้ดังนี้

(1) ออกใบเสร็จทุกครั้งที่มีการรับเงินทุกประเภท โดยออกใบเสร็จรับเงิน
ตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ซึ่งมีคาร์บอนในตัวโดยฉีกใบเสร็จรับเงินตัวจริงให้กับ
ผู้ชำระเงิน สำเนาเย็บติดกับเล่ม

(2) เมื่อรับชำระเงินแล้วให้บันทึกเงินที่ได้รับในบัญชีเงินสด (แบบ 401)
ภายในวันที่มีการรับเงินโดยแสดงรายละเอียดว่าได้รับเงินตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่-เลขที่ เท่าใด และ
จำนวนเท่าใด

(3) เมื่อสิ้นเวลาการรับเงิน (15.30 น.) ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับเงิน
รวบรวมเงินสดพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารอื่นที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งมอบเจ้าหน้าที่
การเงินปิดบัญชีโดยรวมเงินตามสำเนาใบเสร็จรับเงินทุกฉบับ โดยแสดงรายละเอียดว่าจากใบเสร็จ
รับเงินเลขที่เท่าใด ถึง เท่าใด จำนวนเงิน ที่รับทั้งสิ้นเท่าใด ไว้ด้านหลังสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย
(ดังภาพ ที่ 2.1)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....
ใบเสร็จเล่มที่.....เลขที่.....ถึง.....
จำนวนเงิน.....บาท
ลงชื่อ.....ผู้ส่งเงิน
ลงชื่อ.....ผู้รับเงิน
ลงชื่อ.....ผู้รับทราบ

ภาพ ที่ 2.1 ตัวอย่างตราขงสรุปรับเงิน หลังใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายประจำวัน

(4) ในกรณีที่มีการรับภายหลังกำหนดเวลาปิดบัญชี (15.30 น.) สำหรับ
วันนั้นแล้ว ก็ให้บันทึกการรับเงินนั้นในวันทำการถัดไป

3) เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงินประจำวัน ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงินที่จะเก็บรักษา และรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ให้กรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบ และนำเงินบรรจุหีบห่อเก็บรักษาในตู้นิรภัย และให้กรรมการลงนามในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน

3.3.2 **ใบเสร็จรับเงิน** หมายถึง เอกสารของทางราชการที่ออกเป็นหลักฐานว่าได้มีการชำระเงินให้กับทางราชการแล้ว เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าใช้บริการฯลฯ

1) ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับใบเสร็จรับเงิน มีดังนี้

(1) ระเบียบเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอ พ.ศ.2520 ข้อ 6-14

(2) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 ข้อ 7

(3) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรับเงิน และการออกใบเสร็จรับเงินของสถานบริการสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2527

2) วิธีปฏิบัติการใช้ใบเสร็จรับเงิน ปฏิบัติได้ ดังนี้

(1) ใบเสร็จรับเงินให้ใช้แบบตามที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังและให้มีสำเนาติดไว้กับเล่มอย่างน้อย 1 ฉบับ

(2) จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินเพื่อตรวจสอบว่าได้รับใบเสร็จรับเงินมาจำนวนเท่าใด และได้ใช้ไปเป็นจำนวนเท่าใด คงเหลือเพื่อใช้ในปีต่อไปเท่าใด เลขที่ใดบ้าง (ดังภาพที่ 2.2)

ภ.ส.ด.		อำเภอ / กิ่งอำเภอ		จังหวัด				
วันเดือนปี	รับจากจ่ายไป	จำนวนเล่ม	ใบเสร็จรับเงินเล่มที่	การใช้ใบเสร็จรับเงิน				ลายมือชื่อผู้มีผลชอบ
				เลขที่	อื่นเลขที่	วันเดือนปี	วันเดือนปี	

ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน

(3) ใบเสร็จรับเงินห้ามขูดลบ แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนเงิน หรือผู้ชำระเงิน หากใบเสร็จรับเงินฉบับใดลงรายการรับเงินผิดพลาด ให้ขีดฆ่าจำนวนเงินและเขียนใหม่ทั้งจำนวน แล้วให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับการจัดฆ่านั้นไว้ หรือกรณีที่ขูดลบใบเสร็จรับเงินทั้งฉบับให้ขีดฆ่า เลิกใช้ใบเสร็จรับเงินทั้งฉบับ โดยออกฉบับใหม่ให้ใบเสร็จรับเงินที่ขูดลบให้ติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงินในเล่ม

(4) กรณีใบเสร็จรับเงินสูญหาย ไม่ว่าจะเป็นการสูญหายทั้งเล่มหรือบางฉบับ ไม่ว่าจะ เป็นใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้วหรือยังไม่ได้ใช้ให้ผู้อำนวยความสะดวก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล แจ้งความไว้เป็นหลักฐานแล้วรายงานให้สาธารณสุขอำเภอ เพื่อดำเนินการแจ้งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้แจ้งเวียนให้ทราบโดยทั่วกัน

(5) สิ้นปีงบประมาณ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งรับใบเสร็จรับเงินดำเนินการจัดเก็บ รายงาน ให้สาธารณสุขอำเภอทราบว่ามิใบเสร็จรับเงินอยู่ในความรับผิดชอบเท่าใด และใช้ใบเสร็จรับเงินไปแล้วเท่าใด อย่างช้าไม่เกินวันที่ 15 ตุลาคม ของปีงบประมาณถัดไป

(6) สิ้นปีงบประมาณหากมีใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้วแต่ใช้ไม่หมดเล่ม ให้คงไว้กับเล่ม แต่ให้ปฎิ เจาะรู้ หรือประทับตราเลิกใช้แล้ว

(7) ใบเสร็จรับเงินเล่มใดใช้สำหรับรับเงินในปีงบประมาณใด ก็ให้ใช้รับเงินภายในปีงบประมาณนั้นเท่านั้น เมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ก็ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มใหม่

(8) สำเนาใบเสร็จรับเงินจะต้องเก็บไว้ในที่ปลอดภัย เพื่อรอการตรวจสอบ

3.3.3 การเก็บรักษาเงิน หมายถึง การดูแลรักษาเงินของทางราชการ เช่น เงินสด และเอกสารแทน ตัวเงินไว้ในตู้หรือที่ปลอดภัยไม่ให้เกิดการสูญหายและจะต้องมีผู้ดูแลรับผิดชอบ สถานที่ และอุปกรณ์ในการจัดเก็บ

1) ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาเงิน มีดังนี้

(1) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0502/8684 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2522 เรื่อง การปฏิบัติตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ.2520

(2) ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอ และกิ่งอำเภอ พ.ศ.2520 ข้อ 48-63

(3) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 ข้อ 6

(4) หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค 0507/13070 ลงวันที่ 14 เมษายน 2525 เรื่องการกำหนดวงเงินฝากธนาคาร

(5) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.9/ว 107 ลงวันที่ 27 กันยายน 2543 เรื่องการนำเงินนอกงบประมาณที่ฝากธนาคารพาณิชย์กลับเข้าฝากคลัง

2) **วิธีปฏิบัติการใช้ใบเสร็จรับเงิน ปฏิบัติได้ดังนี้**

(1) ให้แต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินควรเป็นข้าราชการระดับ 2 ขึ้นไป 3 คน เก็บกุญแจไว้คนละดอก และมีคนหนึ่งถือรหัสตู้নির্যই (กรณีกุญแจมี 2 ดอก)

(2) กรรมการผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้แต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นกรรมการแทนชั่วคราว การแต่งตั้งผู้ที่จะเป็นกรรมการแทนจะแต่งตั้งไว้เป็นการประจำเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนชั่วคราว

3) **วิธีเก็บรักษาเงิน (งบเงินประจำวัน ฝากธนาคาร ตู้নির্যই) ดำเนินการดังนี้**

(1) เมื่อสิ้นเวลารับเงินให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินนำเงินที่ได้รับ นำมาใบเสร็จรับเงิน และเอกสารอื่นๆ (ใบสั่งยา, OPD, CRD) ส่งเจ้าหน้าที่การเงิน

(2) ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินบันทึกรายการไว้หลังใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย ตามตัวอย่างตารางบันทึกการรับเงิน

(3) ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จัดทำรายงานคงเหลือประจำวัน หากวันใดไม่มีการรับจ่ายเงินจะไม่ทำรายงานคงเหลือประจำวัน สำหรับวันนั้นก็ได้ แต่ให้หมายเหตุในรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับจ่ายเงินถัดไปให้ทราบด้วย และนำเงินที่จะเก็บรักษาและรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน

(4) ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงินและเอกสารแทนตัวเงิน (ถ้ามี) กับรายงานคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องให้นำเงินเข้าเก็บรักษาไว้ในตู้নির্যই และให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานเงินคงเหลือประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

4) **การเก็บรักษาเงินสด และการนำฝาก** มีหลักการตามกระทรวงสาธารณสุข กำหนดวงเงินภายใต้ความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง การเก็บรักษาเงินสด ตามหนังสือ ที่ กค 0507/13070 ลงวันที่ 14 เมษายน 2525 โดยหลักการเก็บรักษาเงินสด สำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สำหรับหมุนเวียนใช้จ่าย) ดังนี้

(1) ท้องที่มีธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐตั้งอยู่ให้เก็บรักษาเงินสด ในมือไว้ได้ไม่เกิน 5,000 บาท

ในท้องที่ไม่มีธนาคารของรัฐตั้งอยู่ให้เก็บรักษาเงินสดในมือไว้ไม่เกิน 10,000 บาทส่วนเกินให้นำฝากวันทำการถัดไป

3.3.4 การเบิกจ่ายเงิน หมายถึง การเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นการใช้จ่ายเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งอาจเป็นเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งได้รับจัดสรรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือเงินบำรุงของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษตามกฎหมายแล้วนำไปใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันในการปฏิบัติราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนี้

1) **ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงิน มีดังนี้**

(1) ระเบียบการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ พ.ศ.2520

(2) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2544

(3) คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 2815/2544 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544 เรื่อง มอบอำนาจในการอนุมัติจ่ายเงินบำรุง

2) **วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน ปฏิบัติได้**

(1) การจ่ายเงินจะจ่ายได้เฉพาะตามที่มีกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง

(2) ก่อนการจ่ายเงินจะต้องดำเนินการขออนุมัติจ่ายเงินจากผู้มีอำนาจอนุมัติก่อน

(3) การจ่ายเงินให้จ่ายจากบัญชีเงินฝากธนาคาร โดยจ่ายเป็นเช็ค การเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินให้ปฏิบัติ ดังนี้ การจ่ายเงินซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 5,000.- บาท ขึ้นไป ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนาม เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิ์รับเงินและขีดฆ่าคำว่า “หรือตามคำสั่ง” หรือ “หรือผู้ถือ” ออกและจะขีดคร่อมหรือไม่ก็ได้ การจ่ายเงินซึ่งมีจำนวนต่ำกว่า 5,000.- บาท ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหนี้ หรือผู้มีสิทธิ์รับเงินและจะไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือตามคำสั่ง” หรือ “หรือผู้ถือ” ออกก็ได้โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สั่งจ่าย ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อรับเงินสดมาจ่ายให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือตามคำสั่ง” หรือ “หรือผู้ถือ” ออกห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวอักษร ให้เขียนหรือพิมพ์ให้ชัดเจนว่า “บาท” หรือขีดเส้นหน้าจำนวนเงินอย่าให้มีช่องว่างที่จะเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินเพิ่มเติมได้ การจ่ายเงินจะต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ (ดังภาพที่ 2.3)

ภาพที่ 2.3 ตัวอย่างการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน

(4) การจ่ายเงิน จะต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ดังนี้ หลักฐานการจ่าย หมายความว่า หลักฐานซึ่งแสดงว่าได้มีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ หรือผู้รับเงินตามข้อผูกพันแล้ว หลักฐานการจ่ายต้องพิมพ์หรือเขียนด้วยหมึก การแก้ไขหลักฐานการจ่ายให้ใช้วิธีขีดฆ่าแล้วพิมพ์หรือเขียนใหม่ แล้วให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่ง ใบสำคัญคู่จ่าย หมายความว่า หลักฐานการจ่ายที่เป็นใบเสร็จรับเงิน หลักฐานของธนาคารแสดงการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ หรือหลักฐานการนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้รับที่ธนาคาร ใบสำคัญคู่จ่ายที่เป็นใบเสร็จรับเงินซึ่งผู้รับเงินออกให้อย่างน้อยจะต้องมีรายการดังต่อไปนี้ ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน วัน เดือน ปี ที่รับเงิน รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร ลายมือชื่อของผู้รับเงิน และการจ่ายเงินรายใด ซึ่งตามลักษณะไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินจากผู้ชำระเงินได้ ให้ผู้จ่ายเงินทำใบรับรองการจ่ายเงินได้โดยให้บันทึกชี้แจงเหตุที่ไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย สำหรับการจ่ายเงินต่อไปนี้ให้ผู้จ่ายทำใบรับรองการจ่ายเงิน โดยไม่ต้องทำบันทึกชี้แจงเหตุผล คือ การจ่ายเงินรายหนึ่งๆ เป็นจำนวนไม่ถึงสิบบาท การจ่ายเงินเป็นเงินสด หรือเรอ็นั้รับจ้าง การจ่ายเงินเป็นค่าโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทาง หรือ เรือยนต์ประจำทางและการจ่ายเงินค่าไปรษณียากร เป็นต้น ในกรณีที่ใบสำคัญคู่จ่ายเงินสูญหาย ให้ปฏิบัติดังนี้ ถ้าใบสำคัญคู่จ่ายเป็นใบเสร็จรับเงินสูญหายให้ใช้สำเนาใบเสร็จรับเงินซึ่งผู้รับเงินรับรองแทนได้ ถ้าใบสำคัญคู่จ่ายที่เป็นใบสำคัญรับเงินสูญหายหรือไม่อาจขอสำเนาใบเสร็จรับเงินได้ ให้ผู้จ่ายเงินทำใบรับรองการจ่ายเงิน โดยชี้แจงเหตุผลพฤติการณ์ที่ใบสำคัญคู่จ่ายสูญหายและไม่อาจขอสำเนาใบเสร็จรับเงินนั้นได้ พร้อมทั้งคำรับรองว่ายังไม่เคยนำใบสำคัญคู่จ่ายมาเบิกจ่ายและถ้าหากค้นพบภายหลังก็จะไม่นำมาเบิกจ่ายอีกเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วก็ให้ใช้ใบรับรองนั้นเป็นใบสำคัญคู่จ่ายได้

- (5) ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินเรียกใบสำคัญคู่จ่าย หรือให้ผู้รับเงิน
 ลงลายมือชื่อรับเงินในหลักฐานการจ่ายเงิน โดยที่ยังมิได้มีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน
- (6) การจ่ายเงินยืม ให้ปฏิบัติดังนี้ การจ่ายเงินยืมให้จ่ายได้แต่เฉพาะที่ผู้ยืม
 ได้ทำสัญญาการยืมเงินตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดและผู้มีอำนาจได้อนุมัติ (นายแพทย์
 สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้ที่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมอบหมาย) ให้จ่ายเงินยืมตามสัญญาการ
 ยืมเงินนั้นแล้วเท่านั้น สัญญาการยืมเงิน ให้ผู้ยืมยื่นต่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามที่กำหนด จำนวน 2 ฉบับ
 โดยแสดงประมาณการค่าใช้จ่ายและกำหนดเวลาใช้คืน และให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาเสนอ
 ความเห็นต่อผู้มีอำนาจดังกล่าวอนุมัติ การอนุมัติให้ยืมเงินใช้ราชการ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ
 ให้ยืมเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อใช้ในราชการและห้ามมิให้อนุมัติให้ยืมเงินรายใหม่ในเมื่อผู้ยืมมิได้
 ชำระเงินยืมรายเก่า ให้เสร็จสิ้นไปก่อน เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง เมื่อผู้ยืมได้รับเงิน
 ตามสัญญาการยืมเงินแล้วให้ลงลายมือชื่อ รับเงินในสัญญาการยืมเงินทั้ง 2 ฉบับ มอบให้ส่วนราชการ
 เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ ให้ผู้ยืมเก็บไว้ 1 ฉบับ เมื่อผู้ยืมส่งเงินยืม ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคืน
 เงินยืมบันทึกการรับคืนในสัญญาการยืมเงินพร้อมทั้งออกใบเสร็จรับเงิน และ/หรือใบรับใบสำคัญ
 ตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดให้ผู้ยืมไว้เป็นหลักฐาน ให้ส่วนราชการเก็บรักษาใบยืมซึ่งยังมีได้
 ชำระคืนเงินยืมให้เสร็จสิ้นไว้ในที่ปลอดภัยอย่าให้สูญหายได้ และเมื่อผู้ยืมได้ชำระคืนเงินยืมเสร็จสิ้น
 แล้วก็ให้เก็บเช่นเดียวกับหลักฐานการจ่าย ในกรณีที่ผู้ยืมมิได้ชำระคืนเงินยืมภายในกำหนดให้หัวหน้า
 ส่วนราชการเรียกชดใช้เงินยืมตามเงื่อนไขในใบยืมให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกิน 30 วัน นับแต่
 วันครบกำหนด ในกรณีที่ไม้อาจปฏิบัติได้ตามวรรคแรกก็ให้รายงานให้นายอำเภอพิจารณาสั่งการ
 บังคับให้เป็นไปตามสัญญาการยืมเงินต่อไป การจ่ายเงินนอกงบประมาณให้ยืม ให้กระทำได้เฉพาะ
 เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของเงินนอกงบประมาณนั้น ๆ หรือกรณีอื่นซึ่งจำเป็น
 เร่งด่วนแก่ราชการ และได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ
- (7) การจ่ายเงินต้องจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ถ้าผู้มีสิทธิรับเงินไม่สามารถมา
 รับเงินด้วยตนเองได้จะมอบฉันทะให้ผู้อื่นเป็นผู้รับแทนเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้เบิกเงินของส่วน
 ราชการ (นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด) แล้วก็ให้กระทำได้ ดังนี้ การมอบฉันทะให้กับบุคคลที่เป็น
 ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ ให้ใช้ใบมอบฉันทะรับเงินตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด
 การมอบอำนาจให้บุคคลภายนอกกรณีการซื้อ หรือการจ้าง ให้ใช้รูปแบบหนังสือมอบอำนาจทั่วไป
 โดยจะต้องปิดอากรแสตมป์ 10 บาท (กรณีมอบอำนาจให้รับเงินอย่างเดียว) โดยจะต้องแนบเอกสาร
 ประกอบ คือ (1) สำเนาหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนและบริษัท หรือใบทะเบียน
 พาณิชย (2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ

(8) การจ่ายเงินทุกกรณีถ้าผู้จ่ายเงินมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องหักภาษีใด ๆ ไว้ ณ ที่จ่าย ให้หักภาษีไว้และนำส่งสรรพากรอำเภอ ดังนี้ จ่ายเงินให้นิติบุคคล วงเงินตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป หักภาษีเงินได้ร้อยละ 1 หลังจากหักภาษีมูลค่าเพิ่มออกแล้ว และจ่ายเงินให้บุคคลธรรมดา วงเงินตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป หักภาษีเงินได้ร้อยละ 1 หลังจากหักภาษีมูลค่าเพิ่มออกแล้ว

(9) ให้เก็บรักษาหลักฐานการจ่ายซึ่งสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่ได้ตรวจสอบไว้ในที่ปลอดภัย อย่าให้สูญหายหรือเสียหายได้และเมื่อได้ตรวจสอบแล้วก็ให้เก็บอย่างเอกสารธรรมดา

(10) การจ่ายเงินทุกรายการ จะต้องมีการบันทึกรายการจ่ายเงินนั้นไว้ในบัญชีเงินสด หรือบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วแต่กรณีในวันที่จ่ายเงินนั้น

(11) เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้มีผู้ตรวจสอบรายการจ่ายเงินที่บันทึกไว้ในบัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคารกับหลักฐานการจ่ายในวันนั้น หากปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้ผู้ตรวจสอบลงลายมือชื่อกำกับยอดเงินคงเหลือในบัญชีนั้นๆ

สรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นแนวทางที่ใช้สำหรับการจัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของผู้จัดทำบัญชี ถ้าไม่ได้ศึกษาแนวทางอาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดทำบัญชีได้

4. แนวทางการจัดทำบัญชีและการรายงานทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี มี รพ.สต. ในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 76 แห่ง โดยมีการจัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้มีการกำหนดแนวทางให้เป็นไปในทางเดียวกันทั้งจังหวัด ดังนี้

4.1 การจัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย ดังนี้

4.1.1 ทะเบียนคุมเงินสดในมือ (401) เป็นการบันทึก รายการรับจ่ายเงินสดในมือทั้งหมดในแต่ละวัน ดังนี้

- 1) เมื่อมีการรับเงินค่ายา ค่าบริการที่ได้ออกใบเสร็จของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในแต่ละวันให้นำมาลงในช่องรายการรับเงิน
- 2) เมื่อมีการนำเงินฝากธนาคารให้นำมาลงในรายการช่องนำเงินฝากธนาคาร
- 3) เมื่อมีการจ่ายเงินด้วยเงินสดในมือในแต่ละวันให้นำมาลงในช่องรายการจ่ายเงิน (ดังภาพที่ 2.4)

ทะเบียนคุมเงินสดในมือ 401
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....
ประจำเดือน..... ปีงบประมาณ.....

วันที่	เลขที่เอกสาร	รายการ	รับ	จ่าย		คงเหลือ
				ค่าบริการ	ฝากเงินมือ	
ยอดยกมาเดือน.....ปีงบประมาณ.....			0.00	0.00	0.00	0.00
		รับเงินค่าบริการทางการแพทย์	-	-	-	-
		รับเงินค่าบริการทางการแพทย์	-	-	-	-
		รับเงินค่าบริการทางการแพทย์	-	-	-	-
		รับเงินค่าบริการทางการแพทย์	-	-	-	-
		รับเงินค่าบริการทางการแพทย์	-	-	-	-
		รับเงินค่าเช่าอุปกรณ์	-	-	-	-
รวมยกขึ้น			0.00	0.00	0.00	0.00
รวมยกขึ้น			0.00	0.00	0.00	0.00

ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างทะเบียนคุมเงินสดในมือ (401)

4.1.2 ทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ (404) ประกอบด้วย 4 บัญชี ได้แก่ บัญชีเงินบำรุงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บัญชีเงินหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า บัญชีเงินประกันสังคม บัญชีเงินอุดหนุนอื่นๆ เป็นต้น เป็นการบันทึกรายการรับจ่ายเงินในแต่ละบัญชีดังกล่าว ดังนี้

- 1) เมื่อมีการรับเงินค่ายา ค่าบริการ ที่ได้ออกใบเสร็จของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในแต่ละวันให้นำมาลงในช่องรายการรับเงิน
- 2) เมื่อมีการนำเงินฝากธนาคารให้นำมาลงในรายการช่งนำเงินฝากธนาคาร
- 3) เมื่อมีการจ่ายเงินด้วยเงินสดในมือในแต่ละวันให้นำมาลงในช่องรายการจ่ายเงิน และ ให้แยกประเภทหมวดจ่ายในแต่ละประเภทด้วย (ตามภาพที่ 2.5)

บัญชีเงินนอกงบประมาณ 404
บัญชีธนาคาร..... เลขที่.....
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....
ประจำเดือน..... ปีงบประมาณ.....

วันที่	เลขที่เอกสาร	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ	ประเภทจ่าย							
						ค่าบริการ	ค่าตอบแทน	ดูกันซ์	สาธารณูปโภค	ค่าวัสดุ	ค่าวัสดุ	ที่ดินก่อสร้าง	
ยอดยกมาเดือน.....ปีงบประมาณ 2557.....						0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
			0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
			0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
			0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
			0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวมยกขึ้น			0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวมยกขึ้น			0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ (404)

4.1.3 ทะเบียนเงินคงเหลือประจำวัน (407) เป็นการนำรายการรับจ่ายทุกบัญชีมาลง โดยจะมีการสรุปรวมสิ้นวันทำการของทุกวันและให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลลงนามทุกวัน ดังนี้

1)ให้นำรายการรับจ่ายเงินในทุกบัญชีมาลงสรุปในรายงานนี้ และให้ คณะกรรมการลงนามทุกวัน (ดังภาพที่ 2.6)

รายงานเงินคงเหลือประจำวัน		
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....		
ประเภท	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
ยอดคงค้าง	0.00	
เงินคงเหลือ	0.00	
เช็ค.....ฉบับ		
ใบสำคัญรับจ่าย.....ฉบับ		
บัญชีรับราชการเงิน.....ฉบับ		
ใบเบิกเงินเพื่อจ่ายในราชการ.....ฉบับ		
สมุดฝาก 4 เดือน		
ร.คงเหลือ	ส่งเงินคงเหลือ	0.00
ร.คง.ปกติ	เงินโอนปกติ	0.00
รวม		0.00
จำนวนเงิน (ตัวอักษร)	ลงชื่อ.....	ตำแหน่ง.....
คณะกรรมการเงินคงเหลือ		
คณะกรรมการเงินคงเหลือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....		
ซึ่งได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเงินคงเหลือ		
กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ
ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....
วันที่.....		

ภาพที่ 2.6 ตัวอย่างทะเบียนคุมเงินคงเหลือประจำวัน (407)

4.2 การจัดทำรายงานทางการเงิน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบวาง) และรายงานเกณฑ์คงค้าง โดยให้ดำเนินการจัดส่งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป ดังนี้

4.2.1 รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) จะเป็นรายงานสรุปการรับ-จ่ายเงินบำรุง ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย เอกสารรายงานจำนวนทั้งสิ้น 5 แผ่น รายงาน รับจ่ายเงินบำรุง รายงานรับจ่ายเงินหลักประกันสุขภาพ รายการที่ต้องจ่ายตามใบสั่งหรือสัญญา รายงานประเภทเงินคงเหลือ และหน้างบใบสำคัญจ่าย(ตามภาคผนวก ก)

4.2.2 รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบวาง) เป็นรายงานสรุปการรับจ่ายเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งปี (ตามภาพที่ 2.7)

เดือน	ประเภท	งบเงิน				งบกำไร										งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ
		งบเงิน	งบเงิน	งบเงิน	งบเงิน	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ	งบกำไรสุทธิ			
มกราคม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
กุมภาพันธ์	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
มีนาคม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
เมษายน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
พฤษภาคม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
รวม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

ภาพที่ 2.7 ตัวอย่างรายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขาวง)

4.2.3 รายงานเกณฑ์คงค้าง เป็นรายงานที่สรุปรายการทางการเงินเพื่อนำส่งให้โรงพยาบาลแม่ข่ายนำไปลงในโปรแกรมรายงานเกณฑ์คงค้าง (ตามภาคผนวก ข) โดยมีรายละเอียดเอกสาร ดังนี้

- 1) แบบรายงานการเงินระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 หน้า
  - 2) รายละเอียดการขี้เงินตามสัญญาการขี้เงิน กรณีมีการขี้เงินภายในเดือนนั้นๆ
  - 3) รายการเกี่ยวกับภาษี
  - 4) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
  - 5) วัสดุคงคลัง
  - 6) รายงานลูกหนี้ค่ารักษา
  - 7) รายการจัดซื้อครุภัณฑ์ กรณีมีการจัดซื้อครุภัณฑ์ภายในเดือนนั้นๆ
  - 8) เอกสารแนบประกอบ ได้แก่ บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) ณ สิ้นเดือน
- สำเนาหนังสือรับโอนเงิน สำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร

4.3 เกณฑ์การวัดคุณภาพของงานการเงินและบัญชีตามแนวทางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ยึดแนวทางดำเนินการ ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา ดังนี้

4.3.1 ด้านความถูกต้อง หมายถึง การบันทึกบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีความถูกต้องตามหลักการบัญชีและการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

4.3.2 ด้านความทันเวลา หมายถึง ความทันเวลาของการส่งรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ต้องทันภายในกำหนดเวลา คือ ภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป

4.3.3 ด้านความครบถ้วน หมายถึง เอกสารประกอบการจัดทำรายงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องมีความครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวาง) และรายงานเกณฑ์คงค้าง

สรุป จากการศึกษาแนวทางการจัดทำบัญชีและการรายงานทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของผู้จัดทำบัญชี ถ้าผู้จัดทำบัญชีไม่ทราบถึงแนวทางดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดทำบัญชีและไม่สามารถจัดส่งรายงานทางการเงินได้ทันตามกำหนดได้

5. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

5.1 ความหมายของความรู้

มีผู้ให้ความหมายของความรู้ (Knowledge) ดังนี้

อักษร สวัสดิ์ (2542: 26-28) ได้ให้ความหมายของความรู้ตามแนวคิดของเบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom) ไว้ว่า ความรู้ หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะวิธีการและกระบวนการต่างๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำอันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยตามแนวคิดของบลูมและคณะ ได้แจกแจงรายละเอียดของความรู้แต่ละระดับ ไว้ดังนี้

1. ความรู้ (knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมายและความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใดๆ ที่มีอยู่เดิมไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมายการสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจและการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อยๆ หรือส่วนใหญๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกันการสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อนอันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินใจ การประเมินผลจัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (characteristics of cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

มาโนช เวชพันธ์ (2532: 15-16) ให้นิยามความรู้ ตามแนวคิดของฮอสเปอร์ไว้ว่า ความรู้ นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำซึ่งอาจจะโดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้นี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมายข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยาและเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจการนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผลซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ

เชิยรศรี วิวิศริ (2527: 19-20) กล่าวว่าการเรียนรูในผูโหญเกิดจากการประสบการณ
3 ประการ คือ

1. การเรียนรูที่เกิดจากประสบการณทางธรรมชาติ (natural steeling) คือ เรียนรูจากสภาพธรรมชาติที่อยู่ใกล้ๆ ตัว
  2. การเรียนรูจากประสบการณทางสังคม (society setting) มีอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่น การเรียนรูจากการอ่านหนังสือ โทรทัศน์ เป็นต้น
  3. การเรียนรูจากสภาพการณของการจัดการเรียนการสอน (formal instructional setting) คือ มีผูแทนจากสถาบันจัดระดับการเรียนรูมีจุดหมายและตอเนื่อง
- จากความหมายของความรูที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สรุปได้ว่า ความรู หมายถึง สิ่งที่สังสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองควิชาในแต่ละสาขา

5.2 ระดับความรู

บลูม และคณะ (Bloom and Others อ้างใน สราวูธ วลัยชพฤกษ์, 2543: 36-37) ได้ทำการระดับของความรู (เป็นพฤติกรรมกลุ่มพุทธิพิสัย) ออกเป็น 6 ระดับ โดยเรียงจากพฤติกรรมข้้นง่ายไปสู่ข้้นยาก ดังนี้

5.2.1 ความรู ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถทางสมองในอันที่จะทรงไว้หรือรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลได้รับรูเข้าไว้ในสมอง การวัดว่าบุคคลมีความสามารถในการจำเรื่องราวต่างๆ ได้มากน้อยเพียงไรนั้น ให้ดูตรงที่บุคคลนั้นสามารถเลือกได้ซึ่งสิ่งที่จำไว้ได้เพียงใด

5.2.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการสื่อความหมายทั้งให้ผู้อ่านรูเจตนาของตนเอง และตนเองรูความหมาย ความปรารถนาของผู้อื่น

5.2.3 การจำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู ความจำ และความเข้าใจ ไปใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างได้ผล ความสามารถในการนำไปใช้ไม่ได้หมายความว่าถึงการได้เรียนรูวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น แต่เป็นความสามารถในการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนการสอนไปแก้ไขสถานการณ์ให้สำเร็จลุล่วงได้

5.2.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการพิจารณาเรื่องราวใดๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ

5.2.5 การสังเคราะห์ (synthesis) เป็นความสามารถในการรวมส่วนประกอบย่อยๆ ให้เข้ากันได้เป็นเรื่องราว เป็นความสามารถในการพิจารณาเรื่องราวในหลายๆ ลักษณะ แล้วนำมาจัดระบบโครงสร้างเสียใหม่ ให้เกิดสิ่งใหม่ซึ่งมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม

5.2.6 การประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจ ตีราคา โดยอาศัยหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่วางไว้จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระดับความรู้สามารถจำแนกเป็นระดับได้ตั้งแต่การจำ การระลึกได้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน

5.3 การวัดความรู้

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2549: 85) การวัดความรู้มีหลายชนิดแต่ละชนิดก็เหมาะสมกับการวัดความรู้ ตามลักษณะแตกต่างกันออกไป เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ที่นิยมใช้กันมากคือ แบบทดสอบ (Test) ซึ่งเป็นชุดข้อคำถาม (Items) ที่สร้างขึ้นเพื่อเร้าหรือชักนำให้กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ตอบ ตอบสนองออกมา อาจอยู่ในรูปการเขียนตอบ การพูด การปฏิบัติ ที่สามารถสังเกต และวัดให้เป็นประมาณได้ แบบทดสอบแบ่งออกเป็นประเภทได้หลายแบบ แล้วแต่ทัศนะและเกณฑ์ที่ใช้แบ่ง ดังนี้

5.3.1 แบ่งตามลักษณะทางจิตวิทยา สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) **แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement)** เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดความรู้ ความเข้าใจ ตามพฤติกรรมความรู้ (Cognitive) ซึ่งเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

(1) **แบบทดสอบที่ครูสร้างเอง (Teacher – Made Test)** เป็นแบบทดสอบที่สร้างกันโดยทั่วไป เมื่อต้องการใช้ก็สร้างขึ้น ใช้แล้วก็เลิกกันไป ถ้าจะนำไปใช้อีกก็ต้องดัดแปลงปรับปรุง แก้ไขเพราะเป็นแบบทดสอบที่ยังขาดคุณภาพ

(2) **แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test)** เป็นแบบทดสอบที่มีการพัฒนาด้วยวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติมาแล้วหลายครั้งหลายหน จนมีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งด้านความตรง ความเที่ยง ความยากง่าย อำนาจจำแนก ความเป็นภัย และมีเกณฑ์ปกติ (Norm) ให้เปรียบเทียบกับรวมความแล้วต้องมีมาตรฐาน ทั้งด้านการดำเนินการสอบและการแปลผลคะแนนที่ได้

2) **แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test)** เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพทางสมองของคนว่า มีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใด และมีความสามารถทางด้านใดเป็นพิเศษ แบบทดสอบประเภทนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

(1) **แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test)** เป็นแบบถนัดที่วัดความสามารถทางวิชาการว่ามีความถนัดในวิชาอะไร ซึ่งจะแสดงถึงความสามารถในการเรียนต่อทางแขนงวิชานั้น และจะสามารถเรียนไปได้มากน้อยเพียงใด

(2) แบบทดสอบบุคคลสังคม (Personal-Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถพิเศษของบุคคล เช่น ความถนัดทางดนตรี ทางการแพทย์ ทางวิศวกรรม ทางศิลปกรรม เป็นต้น ใช้สำหรับการแนะแนว การเลือกอาชีพ

3) แบบทดสอบบุคคลสังคม (Personal – Social Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพและการปรับตัวเข้ากับสังคมบุคคล

5.3.2 แบ่งตามรูปแบบของการถามการตอบ จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) แบบทดสอบความเรียง (Essay Test) จะเป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามให้ผู้ตอบต้องเรียงคำตอบเอง

2) แบบทดสอบตอบสั้นและเลือกคำตอบ (Short Answer and Multiple Choice Test) จะเป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามให้ และกำหนดให้ตอบสั้นๆ หรือกำหนดคำตอบมาให้เลือก ผู้ตอบจะต้องเลือกตอบตามนั้น แบบทดสอบประเภทนี้ สามารถแบ่งเป็น 4 ชนิด คือ

(1) แบบให้ตอบสั้น (Short Answer Item)

(2) แบบถูก-ผิด (True – False Item)

(3) แบบจับคู่ (Matching Item)

(4) แบบเลือกตอบ (Multiple Choice Item)

5.3.3 แบ่งตามลักษณะการตอบ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1) แบบทดสอบปฏิบัติ (Performance Test) เป็นการทดสอบด้วยการให้ปฏิบัติ ลงมือทำจริงๆ

2) แบบทดสอบเขียนตอบ (Paper – Pencil Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่วไป ซึ่งใช้กระดาษและดินสอหรือปากกาเป็นอุปกรณ์ช่วยตอบ ผู้ตอบจะต้องเขียนตอบทั้งหมด

3) แบบสอบถามปากเปล่า (Oral Test) เป็นการทดสอบที่ให้ผู้ตอบพูดแทนการเขียน มักจะเป็นการพูดคุยกันระหว่างผู้ถามกับผู้ตอบ เช่น การสอบสัมภาษณ์

5.3.4 แบ่งตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) แบบทดสอบการใช้ความเร็ว (Speed Test) เป็นแบบทดสอบที่จะต้องตอบภายในเวลาจำกัด มักจะมีจำนวนข้อคำถามมากๆ แต่ให้เวลาน้อยๆ

2) แบบทดสอบให้เวลามาก (Power Test) เป็นแบบทดสอบที่ไม่กำหนดเวลาตอบ จะใช้เวลาตอบเท่าใดก็ได้

5.3.5 แบ่งตามลักษณะเกณฑ์ที่ใช้วัด จะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion – Referenced Test) เป็นแบบทดสอบที่สอบวัดตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ หรือตามเกณฑ์ภายนอก ซึ่งเป็นเนื้อหาของวิชาการเป็นหลัก

แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm – Referenced Test) เป็นแบบทดสอบที่เปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มที่สอบด้วยกัน

โดยสรุปแล้ว ความรู้ ไม่ได้เป็นเพียงข้อมูลที่ทำให้คนรู้และเกิดความเข้าใจเท่านั้น แต่ยังถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ และยังหมายถึงการรับรู้ข้อเท็จจริง (facts) ความจริง (truth) กฎเกณฑ์ และข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาจากการสังเกตหรือจากประสบการณ์ทางธรรมชาติ (natural setting) คือเรียนรู้จากสภาพธรรมชาติที่อยู่ใกล้ๆ ตัวและการเรียนรู้จากสังคม ผู้วิจัยเลือกใช้วิธี วัดความรู้เป็นแบบทดสอบชนิดแบบถูก - ผิด (True - False Item) เป็นแบบวัดความรู้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากบททวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น สภาพและปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรีมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการด้วยกัน ดังอธิบายในรายละเอียดต่อไปนี้

อติฉินา เรื่องบุญญา (2554: 81-89) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ทำบัญชีสถานบริการภาครัฐ ในกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบันทึกบัญชีเกณฑ์คงค้างของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ในกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี จำนวน 86 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบันทึกบัญชีเกณฑ์คงค้างของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สาขาอื่นๆ เป็นข้าราชการ มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีผู้ทำบัญชีจำนวน 1 คน และมีผู้มารับบริการ โดยเฉลี่ยต่อวัน 10-50 คนต่อวัน ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ทำบัญชีสถานบริการของรัฐ ในกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการมีผลกระทบมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านนโยบายบัญชี ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านงบประมาณ ตามลำดับ ปัญหาที่เกิดจากการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลา/ครบถ้วน ด้านความถูกต้องตามหลักการบัญชี และการปรับปรุงบัญชีตามนโยบายมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

กนกวรรณ ธนาเลิศสมบูรณ์ (2546: 53-56) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน จำนวน 180 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานในการ

ปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน พบว่า เพศ ระดับตำแหน่ง และอายุการทำงานที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน ส่วนอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานในการปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี กับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงาน

จินดา ศิริกุลชัยกิจ (2554: 137-150) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของข้อมูลด้านรายจ่ายในระบบบัญชีการเงิน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของข้อมูลด้านรายจ่ายในระบบ บัญชีการเงิน (Financial Accounting: FI) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคใต้) จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมระบบ FI ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ FI หน้าที่ตรวจสอบข้อมูลในระบบ FI หน้าที่ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลในระบบ FI ขั้นตอนการป้อนข้อมูล เข้าระบบ FI ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลในระบบ FI ขั้นตอนการแก้ไขข้อมูลในระบบ FI หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือการใช้งานระบบ คู่มือการใช้งานระบบ FI ความถูกต้อง ครบถ้วนของฐานข้อมูลที่ใช้งานในระบบ FI ฐานข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนจากระบบงานอื่น ในระบบ SAP ที่เกี่ยวข้องกับระบบ FI และ จำนวนสิทธิ์การเข้าใช้งานระบบ

อรวรรณ เทียนคำศรี (2548: 2-7) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต่อสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต่อสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

วัชร พยัคฆ์ (2550-2551: 105-115) ได้ศึกษา ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจากระบบบัญชีเงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดผังบัญชี อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติ ไม่พบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจ และปัญหาในการเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้าง ตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติ อย่างไรก็ตามพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะการทำงานต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ และปัญหาในการเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้าง โดยรวมต่างกัน

อุไรวรรณ ชนะสงคราม (2553: 39-41) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของเทศบาลตำบลในเขต อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานและระดับปฏิบัติการ มี 3-4 ปี ปัญหาการปฏิบัติงาน การเงินและบัญชี ด้านการจัดทำ บัญชีและด้านการจ่ายเงินมีปัญหา ระดับน้อย ได้แก่ การรายงานเงินคงเหลือประจำวันและการจัดทำสมุดเงินสดรับ-เงินสดจ่ายไม่เป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ละเลยการส่ง ใช้เงินยืม และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นการเหมาะสมและไม่ประหยัด ส่วนปัญหาด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงินมีปัญหา ระดับปานกลาง ได้แก่ การชำระภาษีไม่ตรงตามกำหนดเวลาขาดการติดตามลูกหนี้ภาษี กรรมการเก็บรักษาเงินไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเงิน เทศบาลไม่มีสถานที่เก็บรักษาเงิน รวมทั้งธนาคารไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่

วีณา นิลวงศ์ (2554: 1-5) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการให้ความสนใจระหว่างนักศึกษาหญิงกับชายในการเรียนวิชา คป 475 ดินเขตร้อน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงให้ความสนใจในการเรียนมากกว่าชายและมีแนวโน้มในการได้คะแนนสอบปลายภาคมากกว่าเพศชาย

สรุปจากงานวิจัยทั้งหมด ผู้วิจัยได้แนวคิดในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและความรู้ ส่งผลต่อการเกิดสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดนนทบุรี

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กรอบแนวคิด ดังนี้
 ตัวแปรที่จำทำการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ได้ดังนี้
 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยคุณลักษณะส่วนบุคคล และความรู้ของผู้ทำบัญชี
 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย สภาพการจัดทำบัญชี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน และ
 ความทันเวลา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 76 แห่ง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บตัวอย่างประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชี ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในงานการเงินและบัญชี โดยเป็นคำถามแบบเติมคำและแบบให้เลือกตอบมีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ ของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นลักษณะตอบคำถาม 2 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ โดยครอบคลุมเนื้อหา แบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ

2.1 ระเบียบการเงิน	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 1-10)
2.2 การจัดทำบัญชีทางการเงิน	จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 11-14)
2.3 การจัดทำรายงานทางการเงิน	จำนวน 6 ข้อ (ข้อ 15-20)

รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบ
ความรู้ ดังนี้

ตอบคำถามถูก	ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน
ตอบคำถามผิด	ให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

โดยการแปรผลจะแบ่งความรู้เป็น 3 ระดับ การแบ่งอันตรภาคชั้น โดยนำ
คะแนนสูงสุด ลบคะแนนต่ำสุด หารด้วยจำนวนระดับที่ต้องการแบ่ง ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{20 - 0}{3} = 6.66$$

คะแนน 0	หมายถึง ไม่มีความรู้
คะแนน 0.01- 6.66	หมายถึง มีความรู้ในระดับต่ำ
คะแนน 6.67-13.33	หมายถึง มีความรู้ในระดับปานกลาง
คะแนน 13.34-20.00	หมายถึง มีความรู้ในระดับสูง

**ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล** ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา ดังนี้

3.1 ความถูกต้อง	จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 1-8)
3.2 ความครบถ้วน	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 9-18)
3.3 ความทันเวลา	จำนวน 2 ข้อ (ข้อ 19-20)

ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ
คือ "ไม่ได้ทำ ทำบ้างเป็นบางครั้ง ทำทุกครั้ง" โดยมีเกณฑ์ให้เลือกตอบและให้คะแนน ดังนี้

1 คะแนน	หมายถึง ไม่ได้ทำ
2 คะแนน	หมายถึง ทำบ้างเป็นบางครั้ง
3 คะแนน	หมายถึง ทำทุกครั้ง

คะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชี สรุปผลเป็นระดับในภาพรวมรายด้าน นำมาจัดระดับเป็น 3 ระดับ การแบ่งอัตรากาชั้น โดยนำคะแนนสูงสุดลบคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนระดับที่ต้องการแบ่ง ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{3-1}{3} = 0.66$$

ระดับสภาพการดำเนินงาน	ช่วงคะแนน
สูง	2.34 - 3.00
ปานกลาง	1.67 - 2.33
ต่ำ	1.00 - 1.66

ระดับสูง หมายถึง สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อยู่ในระดับสูง มีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน

ระดับกลาง หมายถึง สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 1.67-2.33 คะแนน

ระดับต่ำ หมายถึง สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอยู่ในระดับต่ำ มีคะแนนระหว่าง 1.00- 1.66 คะแนน

ตอนที่ 4 ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา ดังนี้

4.1 ความถูกต้อง	จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 1-8)
4.2 ความครบถ้วน	จำนวน 9 ข้อ (ข้อ 9-19)
4.3 ความทันเวลา	จำนวน 1 ข้อ (ข้อ 20)

รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชี จำนวน 3 ท่าน (ตามภาคผนวก ค) ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องของเนื้อหา การตีความของข้อคำถาม นำมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence; IOC) ของข้อคำถาม ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1

3.2 การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งมีลักษณะเดียวกับประชากรที่วิจัยแต่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้เลือกทดสอบแบบสอบถามกับผู้ทำบัญชีของ รพ.สต. จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ปกติความเที่ยงมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงยอมรับว่ามีความเที่ยงที่น่าเชื่อถือได้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2537) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงค่าของแบบสอบถามได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.7

3.3 ในส่วนของความรู้ ได้คำนวณหาความเชื่อมั่นในส่วนของความรู้ที่มีการให้ค่าคะแนนถูกผิด โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson reliability) โดยปกติความเที่ยงมีค่าตั้งแต่ 0.65 ขึ้นไป จึงยอมรับว่ามีความเที่ยงที่น่าเชื่อถือได้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ:2537) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้ของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี มีค่าเท่ากับ 0.87

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เก็บโดย

4.1 ขออนุญาตหน่วยงานโดยทำหนังสือจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี และสาธารณสุขอำเภอทั้ง 6 แห่ง ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี

4.2 ผู้วิจัยประสานงานกับผู้รับผิดชอบงานการเงินและบัญชีของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทั้ง 6 แห่ง ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามสภาพปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี ให้กับผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 13 สิงหาคม 2558 ถึงวันที่ 25 สิงหาคม 2558

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้ทุกประการ

5.2 สร้างคู่มือการลงรหัส

5.3 นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส

5.4 ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.4.1 สถิติเชิงพรรณนา (*Descriptive Statistics*) เพื่อแสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการพรรณนาลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

5.4.2 สถิติวิเคราะห์ (*Analytic Statistics*) ใช้ t-test, One Way ANOVA และ LSD (Least Significant Difference) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} < 0.05$)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 76 คน ได้ข้อมูลตอบกลับ 76 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 2 ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 4 ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 5 เป็นการเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและความรู้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.7 เฉลี่ยอายุ 48 ปี อายุน้อยสุด 30 ปี อายุมากสุด 60 ปี มีอายุในช่วง 41 -50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาในอายุ 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 38.2

มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 72.4 รองลงมาสถานภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 14.5 สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.2 รองลงมาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.9 ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาเป็นพยาบาลวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 31.6 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา 10- 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.9 ระยะเวลาประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีน้อยที่สุด 1 ปี ระยะเวลาประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีมากที่สุด 38 ปี ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	20	26.3
หญิง	56	73.7
อายุ (ปี)		
< 30 ปี	1	1.2
31 – 40 ปี	10	13.2
41 – 50 ปี	36	47.4
≥ 50 ปี	29	38.2
$\bar{X}$ = 48.26 ปี S.D. = 6.48 Min. = 30 ปี Max. = 60ปี		
สถานภาพสมรส		
โสด	11	14.4
สมรส	55	72.4
หม้ายหรือหย่าร้าง	6	7.9
แยกกันอยู่	4	5.3
ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	6	7.9
ปริญญาตรี	67	88.2
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรสาธารณสุข	3	3.9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
พยาบาลวิชาชีพ	24	31.6
นักวิชาการสาธารณสุข	41	53.9
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	11	14.5
ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 10 ปี	38	50.0
11 – 20 ปี	25	32.9
20 – 30 ปี	10	13.2
ประสบการณ์(ต่อ)		
คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 30 ปี	3	3.9
$\bar{X} = 13.28$ ปี S.D. = 9.14 Min. = 1ปี Max. = 38 ปี		

ตอนที่ 2 ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนนทบุรี โดยครอบคลุมเนื้อหา แบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ ระเบียบการเงิน การจัดทำบัญชีทางการเงิน และการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอระดับความรู้เป็นภาพรวมและรายชื่อ พบว่า ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 60.5 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.6 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม

(n=76)

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	2	2.6
ระดับปานกลาง	28	36.9
ระดับสูง	46	60.5
$\bar{X} = 14.34$ S.D. = 3.91 Min. = 6 Max. = 20		

ความรู้ด้านระเบียบการเงินของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ในภาพรวมความรู้ด้านระเบียบการเงินอยู่ในระดับสูง จำแนกรายข้อ ความรู้เรื่อง “ใบเสร็จรับเงินหากลงรายการผิดพลาด ให้ทำการแก้ไขโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้ ชิดฆ่าจำนวนเงินและเขียนใหม่ทั้งจำนวน โดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับการชิดฆ่านั้นไว้ หรือชิดฆ่ายกเลิกการใช้ใบเสร็จรับเงินนั้นทั้งฉบับแล้วออกฉบับใหม่โดยให้นำใบเสร็จที่ชิดฆ่ายกเลิกใช้นั้นติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงินในเล่ม” อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 84.2 รองลงมาคือ ความรู้เรื่อง “การรับเงินจากผู้ชำระเงินให้กับทางราชการ ต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระทุกครั้งที่มีการรับเงิน” คิดเป็นร้อยละ 78.9 ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านระเบียบการเงิน

(n=76)

ความรู้ด้านการเงินและบัญชีด้านระเบียบการเงิน	ตอบไม่ถูก	ตอบถูกต้อง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การรับเงินจากผู้ชำระเงินให้กับทางราชการ แยกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ เงินรายได้แผ่นดิน เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ	26 (34.2)	50 (65.8)
2. การรับเงินจากผู้ชำระเงินให้กับทางราชการ ต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระทุกครั้งที่มีการรับเงิน	16 (21.1)	60 (78.9)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n=76)

ความรู้ด้านการเงินและบัญชีด้านระเบียบการเงิน	ตอบไม่ถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบถูกต้อง จำนวน (ร้อยละ)
3. เงินรายได้แผ่นดิน หมายความว่า เงินทั้งปวง ที่ส่วนราชการจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรม หรือนิติเหตุและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและ กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณบัญญัติไม่ให้ส่วน ราชการนั้นนำไปใช้จ่ายหรือหักไว้เพื่อการใดๆ และ เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน	24 (31.6)	52 (68.4)
4. เงินนอกงบประมาณ หมายความว่า เงินทั้งปวง ที่อยู่ ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ โดยไม่รวมถึง เงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้ แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีเก่า ส่งคืน	25 (32.9)	51 (67.1)
5. การเก็บรักษาเงินสดในมือของ รพ.สต. สามารถ เก็บได้ไม่เกิน 5,000.- บาท ในกรณีที่มีธนาคาร อยู่ภายในอำเภอ	29 (38.2)	47 (61.8)
6. ใบเสร็จรับเงินหากลงรายการผิดพลาด ให้ทำการแก้ไข โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้ ชิดฆ่าจำนวนเงินและ เขียนใหม่ทั้งจำนวน โดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อ กำกับการชิดฆ่านั้นไว้ หรือ ชิดฆ่ายกเลิกการใช้ ใบเสร็จรับเงินนั้นทิ้งฉบับแล้วออกฉบับใหม่ โดยให้นำใบเสร็จรับเงินที่ชิดฆ่าเลิกใช้นั้นติดไว้ กับสำเนาใบเสร็จรับเงินในเล่ม	12 (15.8)	64 (84.2)
7. กรรมการเก็บรักษาเงินต้องมีตำแหน่งตั้งแต่ ระดับสาม หรือเทียบเท่าขึ้นไป และได้รับแต่งตั้งจาก หัวหน้า ส่วนราชการ	21 (27.6)	55 (72.4)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n=76)

ความรู้ด้านการเงินและบัญชีด้านระเบียบการเงิน	ตอบไม่ถูกต้อง จำนวน (ร้อยละ)	ตอบถูกต้อง จำนวน (ร้อยละ)
8. การจ่ายเงินหลังจากที่มีการตรวจรับแล้วเสร็จแล้ว ต้องจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ	32 (42.1)	44 (57.9)
9. การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้จัดทำเป็น ประจำทุกวัน คือ กรณีมีเงินสดคงเหลือ ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบตัวเงิน และ เอกสารแทนตัวเงิน กับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงิน และเอกสารแทนตัวเงินเก็บรักษาในตู้รับรักษา และให้ กรรมการเก็บรักษาเงินทุกคนลงลายมือชื่อในรายงาน เงินคงเหลือประจำวันไว้เป็นหลักฐาน	18 (23.7)	58 (76.3)
10. การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้จัดทำเป็น ประจำทุกวัน คือ กรณีไม่มีเงินสดคงเหลือ จะไม่ทำ รายงานเงินคงเหลือประจำวันสำหรับวันนั้นก็ได้ แต่ให้หมายเหตุไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ที่มีการรับจ่ายเงินของวันถัดไป	31 (40.8)	45 (59.2)

ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีทางการเงินของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ในภาพรวมความรู้ด้านการจัดทำบัญชีทางการเงิน อยู่ในระดับสูง จำแนกรายข้อ ความรู้เรื่อง “บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) จะต้องให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินลงนามทุกวัน” อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 81.6 รองลงมาคือ ความรู้เรื่อง “บัญชีทางการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ บัญชีคุมเงินสดในมือ (401) บัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน(407)” คิดเป็นร้อยละ 78.9 ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการจัดทำบัญชีทางการเงิน

(n=76)

ความรู้ด้านการเงินและบัญชีด้านการจัดทำบัญชีทางการเงิน	ตอบไม่ถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบถูกต้อง จำนวน (ร้อยละ)
1. บัญชีทางการเงินของ รพ. สต. ได้แก่ บัญชีคุมเงินสด ในมือ (401) บัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407)	16 (21.1)	60 (78.9)
2. การบันทึกบัญชีต้องมีการทำทุกวันที่มีรายรับ-รายจ่าย	17 (22.4)	59 (77.6)
3. บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) จะต้องให้ คณะกรรมการเก็บรักษาเงินลงนามทุกวัน	14 (18.4)	62 (81.6)
4. หยอดงบรายจ่าย แบ่งเป็น 7 หมวด ดังนี้ หมวด ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าจ้าง ค่าใช้จ่ายในการ อบรม ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	26 (34.2)	50 (65.8)

ความรู้ด้านการจัดทำรายงานทางการเงินของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ในภาพรวมความรู้ด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับสูง จำแนกรายข้อ ความรู้เรื่อง “รายงานสถานะการเงิน (งบเดือน) และรายงานรับ-จ่ายเงิน คือ รายงานที่สรุป การรับ-จ่ายเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในแต่ละเดือน” อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 84.2 รองลงมาคือ ความรู้เรื่อง “เอกสารสำหรับแนบรายงานเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ สำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร สำเนาหนังสือรับโอนเงิน รายงานเงินคงเหลือประจำวัน ณ สิ้นเดือน” คิดเป็นร้อยละ 70.3 ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน

(n=76)

ความรู้ด้านการเงินและบัญชีด้านการจัดทำรายงาน ทางการเงิน	ตอบไม่ถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบถูกต้อง จำนวน (ร้อยละ)
1. รายงานทางการเงินของ รพ.สต. ประกอบด้วย รายงานสถานะการเงิน (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงิน รายงานเกณฑ์คงค้าง	16 (21.1)	60 (78.9)
2. รายงานสถานะการเงิน (งบเดือน) และรายงานรับ- จ่ายเงิน คือ รายงานที่สรุป การรับ-จ่าย เงินของ รพ.สต. ในแต่ละเดือน	12 (15.8)	64 (84.2)
3. รายงานเกณฑ์คงค้าง เป็นการบันทึกบัญชีแบบบัญชีคู่ คือ เดบิต – เครดิต	22 (28.9)	54 (71.1)
4. เอกสารสำหรับแนบรายงานเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ สำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร สำเนาหนังสือรับโอนเงิน รายงานเงินคงเหลือประจำวัน ณ สิ้นเดือน	15 (19.7)	61 (80.3)
5. การจัดส่งรายงานเกณฑ์คงค้าง ต้องนำส่งให้ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอก่อนวันที่ 6 ของเดือน ถัดไป เพื่อนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทันภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป	31 (40.8)	45 (59.2)
6. การจัดส่งรายงานสถานะการเงิน(งบเดือน) รายงาน รับ-จ่ายเงิน ต้องส่งภายใน วันที่ 6 ของเดือนถัดไป	27 (35.5)	49 (64.5)

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี โดยครอบคลุมเนื้อหา แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา การจัดทำรายงานทางการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอระดับสภาพการดำเนินงานเป็นภาพรวมและรายชื่อ

พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 82.9 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 13.2 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม

ระดับสภาพการดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	3	3.9
ระดับปานกลาง	10	13.2
ระดับสูง	63	82.9
$\bar{X} = 35.89$ S.D. = 4.63 Min. = 18 Max. = 40		

สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายด้านพบว่า ในภาพรวมด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับสูง จำแนกตามรายชื่อดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการออกใบเสร็จทุกครั้งเมื่อมีการรับเงินค่ายา ค่าบริการต่างๆ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 2.00 รองลงมา ผู้ทำบัญชีมีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) รายงานเกณฑ์คงค้าง โดยการยื่นขอคืนเงินกับสมุดบัญชีธนาคารและหลักฐานการเบิกจ่ายเงินให้ตรงกัน ก่อนที่จะนำส่งอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 1.96 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านความถูกต้อง

(n=76)

สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับสภาพการดำเนินงาน
ด้านความถูกต้อง			
1. มีการออกใบเสร็จทุกครั้งเมื่อมีการรับเงินค่ายา ค่าบริการต่างๆ	2.0	0.00	สูง
2. มีการรวบรวมเงินค่ายา ค่าบริการต่างๆ เมื่อสิ้นวันทำการ นำส่ง คณะกรรมการเก็บรักษาเงินเพื่อทำการตรวจนับและลงนามในใบเสร็จรับเงินและบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) ทุกวัน	1.83	0.38	สูง
3. มีการนำฝากเงินสดในมือของ รพ.สต. เข้าธนาคาร เมื่อเงินเกิน 5000 บาท	1.41	0.57	สูง
4. มีการตรวจสอบการจัดทำบัญชีเงินสดในมือ (401) ให้ถูกต้อง เป็นประจำทุกวัน โดยการยื่นขอคืนรายรับให้ตรงกับใบเสร็จรับเงิน และยื่นขอคืนรายจ่ายให้ตรงการหลักฐานการเบิกจ่าย	1.87	0.34	สูง
5. มีการตรวจสอบการจัดทำบัญชีเงินสดนอกงบประมาณ (404) ให้ถูกต้อง เป็นประจำทุกวัน โดยการยื่นขอคืนให้ตรงกับสมุดบัญชีธนาคารแต่ละบัญชี	1.83	0.38	สูง
6. มีการตรวจสอบการจัดทำ บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) ให้ถูกต้องเป็นประจำทุกวัน โดยการยื่นขอคืนในแต่ละบัญชีให้ตรงกัน	1.86	0.35	สูง
7. คณะกรรมการเก็บรักษาเงินมีการตรวจสอบยอดเงินให้ถูกต้องก่อนที่จะมีการลงนาม	1.82	0.39	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=76)

สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพ	
		ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การดำเนินงาน
8. มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง(ใบขวง) รายงานเกณฑ์คงค้าง โดยการยื่นขอคืนกับสมุดบัญชีธนาคารและหลักฐานการเบิกจ่ายเงินให้ตรงกันก่อนที่จะนำส่ง	1.96	0.19	สูง

สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายด้านพบว่าในภาพรวม ด้านความครบถ้วนอยู่ในระดับสูง จำแนกตามรายข้อดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการแนบบัญชี เงินคงเหลือประจำวัน (407) ณ วันสิ้นเดือน ประกอบรายงานเกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 2.00 รองลงมาคือผู้ทำบัญชีมีการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) รายงานเกณฑ์คงค้าง เมื่อถึงสิ้นเดือน เพื่อนำส่ง สสจ. อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 1.96 ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านความครบถ้วน

(n=76)

สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพ	
		ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การดำเนินงาน
ด้านความครบถ้วน			
1. มีการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง(งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) รายงานเกณฑ์คงค้าง เมื่อถึงสิ้นเดือน เพื่อนำส่ง สสจ.	1.96	0.19	สูง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(n=76)

สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับสภาพ การดำเนินงาน
2. มีการแนบบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) วันสิ้นเดือน ประกอบรายงานเกณฑ์คงค้างทุกเดือน	2.00	0.00	สูง
3. มีการแนบสำเนาคู่ฝากบัญชีธนาคาร ประกอบรายงาน เกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน	1.95	0.22	สูง
4. แนบสำเนาหนังสือการแจ้งการรับ โอนเงินเข้า รพ.สต. ประกอบรายงานเกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน	1.63	0.67	สูง
5. มีการแนบรายงานสรุปยอดลูกหนี้ค่ารักษา ประกอบ รายงานเกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน	1.78	0.60	สูง
6. มีการแนบรายงานค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ประกอบรายงาน เกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน	1.76	0.58	สูง
7. มีการแนบรายงานสรุปยอดหักภาษี ณ ที่จ่ายประกอบ รายงานเกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน	1.74	0.61	สูง
8. มีการแนบรายงานรายละเอียดการยืมเงินตามสัญญา การยืมเงิน กรณีมีการยืมเงินต่างๆ ของ รพ.สต. ที่เกิดขึ้นภายในเดือนนั้นๆ ประกอบรายงานเกณฑ์ คงค้าง	1.68	0.69	สูง
9. มีการแนบรายงานสรุปรายการวัสดุคงคลังประกอบ รายงานเกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน	1.75	0.64	สูง
10. มีการแนบรายงานสรุปรายการจัดซื้อครุภัณฑ์ กรณีมีการจัดซื้อในเดือนนั้นๆ ประกอบรายงาน เกณฑ์คงค้าง	1.70	0.67	สูง

สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายด้านพบว่าในภาพรวม ด้านความทันเวลาอยู่ในระดับสูง จำแนกตามรายข้อดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการส่งรายงานเกณฑ์คงค้างให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทันภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป ทุกเดือน มีค่าเฉลี่ย 1.79 รองลงมาผู้ทำบัญชี มีการส่งรายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) ทันภายใน วันที่ 10 ของเดือนถัดไปทุกเดือน มีค่าเฉลี่ย 1.59 ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ด้านความทันเวลา

(n=76)

สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับสภาพ การดำเนินงาน
ด้านความทันเวลา			
1. มีการส่งรายงานเกณฑ์คงค้างให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทันภายใน วันที่ 6 ของเดือนถัดไป ทุกเดือน	1.79	0.44	สูง
2. มีการส่งรายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง (ใบขวง) ทันภายใน วันที่ 10 ของเดือนถัดไป ทุกเดือน	1.59	0.49	สูง

ตอนที่ 4 ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี โดยครอบคลุมเนื้อหา แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอระดับปัญหาเป็นรายชื่อ

พบว่า ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของระดับปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ภาพรวม

ระดับปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	50	65.8
ระดับปานกลาง	21	27.6
ระดับสูง	5	6.6
$\bar{X} = 1.34$ S.D. = 0.53 Min. = 1 Max. = 3		

ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายชื่อดังนี้ ปัญหาเรื่องมีการฝากเงินสดในมือไม่ทันเวลาทำให้เงินสดในมือเกินกว่าที่ระเบียบกำหนด คิดเป็นร้อยละ 68.4 รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องมีการออกใบเสร็จรับเงินไม่ถูกต้อง เช่น ไม่ได้ลงยอดเงินตัวอักษร บวกยอดรวมเงินผิด เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 26.3 ดังตารางที่

4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกรายข้อ

ปัญหาในการจัดทำบัญชี	(n=76)	
	มี จำนวน (ร้อยละ)	ไม่มี จำนวน (ร้อยละ)
ด้านความถูกต้อง		
1. ปัญหาการออกใบเสร็จรับเงินไม่ถูกต้อง เช่น ไม่ได้ลงยอดเงินตัวอักษร บวกยอดรวมเงินผิด เป็นต้น	20(26.3)	56(73.7)
2. ปัญหาการฝากเงินสดในมือไม่ทันเวลาทำให้เงินสดในมือเกินกว่าที่ระเบียบกำหนด	52(68.4)	24(31.6)
3. ปัญหาการรวมการเก็บรักษาเงินลงนามไม่ครบทุกคน	8(10.5)	68(89.5)
4. ปัญหาการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินไม่เป็นปัจจุบัน	1(1.3)	75(98.7)
5. ปัญหาการจัดทำทะเบียนคุมเช็คไม่เป็นปัจจุบัน	1(1.3)	75(98.7)
6. ปัญหาการจัดทำบัญชีคุมเงินสดในมือ (401) ไม่ถูกต้อง ในด้านการลงยอดเงินไม่ตรงกับใบเสร็จรับเงิน หรือ เอกสารประกอบการเบิกจ่าย	7(9.2)	69(90.8)
7. ปัญหาการจัดทำบัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) ไม่ถูกต้อง ยอดไม่ตรงกับธนาคาร ตรวจสอบยอดเงินไม่ได้	8(10.5)	68(89.5)
ด้านความถูกต้อง		
8. ปัญหาการจัดทำบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) ไม่ถูกต้อง ยอดไม่ตรงกับธนาคาร ตรวจสอบยอดเงินไม่ได้	8(10.5)	68(89.5)
9. ปัญหาการจัดทำรายงานเกณฑ์คงค้างไม่ถูกต้อง เช่น ใส่รายละเอียดรับ-จ่ายไม่ตรงกับบัญชี/หมวด/รายการ	4(5.3)	72(94.7)
10. ปัญหาการจัดทำรายงานสถานะการเงิน (งบเดือน) ไม่ถูกต้อง ยอดไม่ตรงกับบัญชีและไม่สามารถตรวจสอบยอดเงินได้	7(9.2)	69(90.8)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัญหาในการจัดทำบัญชี	(n=76)	
	มี จำนวน (ร้อยละ)	ไม่มี จำนวน (ร้อยละ)
ด้านความครบถ้วน		
เอกสารประกอบการจัดทำรายงานเกณฑ์คงค้าง ไม่ครบถ้วน ดังนี้		
11. ปัญหาการไม่แนบรายงานสถานะเงินคงเหลือ ประจำวัน (407) ณ วันสิ้นเดือน	1(1.3)	75(98.7)
12. ปัญหาการไม่แนบสำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร	4(5.3)	72(94.7)
13. ปัญหาการไม่แนบหนังสือแจ้งการรับเงินโอน	14(18.4)	62(81.6)
14. ปัญหาการไม่ได้จัดทำสรุปรยอดลูกหนี้การค้ารักษา	4(5.3)	72(94.7)
15. ปัญหาการไม่ได้จัดทำรายงานค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4(5.3)	72(94.7)
16. ปัญหาการไม่ได้จัดทำสรุปรยอดหักภาษี ณ ที่จ่าย	7(9.2)	69(90.8)
17. ปัญหาการไม่ได้จัดทำรายละเอียดการยืมเงินตาม สัญญาการยืมเงิน กรณีมีการยืมเงินภายในเดือนนั้นๆ	6(7.9)	70(92.1)
18. ปัญหาการไม่ได้จัดทำสรุปรายการวัสดุคงคลัง	4(5.3)	72(94.7)
19. ปัญหาการไม่ได้จัดทำสรุปรายการจัดซื้อครุภัณฑ์ กรณีมีการจัดซื้อในเดือน นั้นๆ	5(6.6)	71(93.4)
ด้านความทันเวลา		
20. ปัญหาการส่งรายงานทางการเงินให้ สสจ. ไม่ทันภายในวันที่ 6	17(22.4)	59(77.6)

ตอนที่ 5 เป็นการเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและความรู้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ พบว่าเพศที่แตกต่างกัน มีสภาพในการจัดทำบัญชีในด้านความถูกต้องไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพศที่แตกต่างกันมีสภาพในการจัดทำบัญชีในด้านความครบถ้วน และความทันเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินมากกว่าเพศชาย ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P-value
ด้านความถูกต้อง	ช	20	14.7	1.62	0.407	0.685
	ญ	56	14.51	1.74		
ด้านความครบถ้วน	ช	20	16.50	4.37	-2.218	0.030
	ญ	56	18.46	2.99		
ด้านความทันเวลา	ช	20	3.10	0.91	-2.053	0.044
	ญ	56	3.48	0.63		

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุพบว่า อายุที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	3.978	3	1.326	0.445	0.722
	ภายในกลุ่ม	214.693	72	2.982		
ด้านความครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	33.424	3	11.141	0.913	0.439
	ภายในกลุ่ม	878.336	72	12.200		
ด้านความทันเวลา	ระหว่างกลุ่ม	1.474	3	0.491	0.920	0.436
	ภายในกลุ่ม	38.460	72	0.534		

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่าสถานภาพสมรส ที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง และความทันเวลา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สถานภาพสมรสที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความครบถ้วน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	2.297	3	0.766	0.225	0.858
	ภายในกลุ่ม	216.374	72	3.005		
ด้านความครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	132.847	3	44.282	4.093	0.010*
	ภายในกลุ่ม	778.942	72	10.819		

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	0.302	3	0.101	0.183	0.908
ทันเวลา	ภายในกลุ่ม	39.632	72	0.550		

*หมายถึง แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อนำผลการศึกษาไปทดสอบหาค่าความแตกต่างรายคู่ พบว่า สถานภาพสมรสที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความครบถ้วน แตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของสถานภาพสมรสกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความครบถ้วนพบว่า สถานภาพโสดแตกต่างกับสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง และสถานภาพสมรสแตกต่างกับสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน

ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส

สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน	สถานภาพสมรส	ค่าเฉลี่ย	โสด	สมรส	หม้ายหรือหย่าร้าง	แยกกันอยู่
ด้านความครบถ้วน	โสด	0.127	-	0.907	0.006*	0.189
	สมรส	0.127	-	-	0.002*	0.160
	หม้ายหรือหย่าร้าง	4.712	-	-	-	0.311
	แยกกันอยู่	2.545	-	-	-	-

*หมายถึง แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	16.333	2	8.166	2.946	0.059
	ภายในกลุ่ม	202.338	73	2.772		
ด้านความครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	14.993	2	7.497	0.610	0.546
	ภายในกลุ่ม	896.796	73	12.285		
ด้านความทันเวลา	ระหว่างกลุ่ม	1.986	2	0.993	1.911	0.155
	ภายในกลุ่ม	37.948	73	0.520		

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน พบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง และความครบถ้วน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความทันเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

สภาพการจัดทำ ระบบบัญชี	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	10.962	4	2.741	0.937	0.448
	ภายในกลุ่ม	207.709	71	2.925		
ด้านความ ครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	65.177	4	16.294	1.366	0.254
	ภายในกลุ่ม	846.612	71	11.924		
ด้านความ ทันเวลา	ระหว่างกลุ่ม	4.018	2	2.009	4.083	0.021*
	ภายในกลุ่ม	35.916	73	0.492		

*หมายถึง แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อนำผลการศึกษาไปทดสอบหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความทันเวลาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของตำแหน่งในการปฏิบัติงานกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความทันเวลา พบว่า ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพแตกต่างกับนักวิชาการสาธารณสุข และเจ้าพนักงานสาธารณสุขระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน
ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในการ
ปฏิบัติงาน

สภาพการจัดทำระบบ บัญชีการเงิน	ตำแหน่งในการ ปฏิบัติงาน	Mean	พหุภาคี	นักวิชาการ วิชาชีพ	เจ้าพนักงาน สาธารณสุข
ด้านความทันเวลา	พยาบาลวิชาชีพ	0.440	-	0.017*	0.018*
	นักวิชาการสาธารณสุข	0.177	-	-	0.459
	เจ้าพนักงานสาธารณสุข	0.617	-	-	-

*หมายถึง แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชี พบว่า ประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชี

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	10.792	3	3.597	1.246	0.299
	ภายในกลุ่ม	207.879	72	2.887		
ด้านความครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	19.656	3	6.552	0.529	0.664
	ภายในกลุ่ม	892.134	72	12.391		
ด้านความทันเวลา	ระหว่างกลุ่ม	0.592	3	0.197	0.361	0.781
	ภายในกลุ่ม	39.342	72	0.546		

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้กับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความรู้ที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามความรู้

สภาพการจัดทำระบบบัญชี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	2.232	2	1.116	.376	0.688
	ภายในกลุ่ม	216.439	73	2.965		
ด้านความครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	35.194	2	17.597	1.465	0.238
	ภายในกลุ่ม	876.596	73	12.008		
ด้านความทันเวลา	ระหว่างกลุ่ม	1.899	2	.949	1.822	0.169
	ภายในกลุ่ม	38.035	73	.521		

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี โดยสรุปผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพในการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้าน ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา

1.1.2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้

1.1.4 เพื่อหาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการจัดทำบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 76 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย หาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach's Coefficient) ปกติความเที่ยงมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยงหรือเชื่อถือได้ ค่าความเชื่อมั่นในส่วนของความรู้ที่มีการให้ค่าคะแนนถูกผิดโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson 20) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้ ของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี มีค่าเท่ากับ 0.87 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 13 สิงหาคม 2558 ถึงวันที่

25 สิงหาคม 2558 ได้รับแบบสอบถามคืนร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบจับคู่ เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล จากการศึกษาพบว่า ผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.7 มีค่าเฉลี่ยอายุ 48 ปี ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.4 มีอายุน้อยสุด 30 ปี อายุมากที่สุด 60 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 72.4 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.2 ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.9 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 ระยะเวลาประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีน้อยที่สุด 1 ปี ระยะเวลาประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชีมากที่สุด 38

1.3.2 ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี โดยครอบคลุมเนื้อหา แบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ ระเบียบการเงิน การจัดทำบัญชีทางการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงิน จากการศึกษาพบว่า ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 60.5 จำแนกรายด้านพบว่า ในภาพรวมความรู้ด้านระเบียบการเงิน อยู่ในระดับสูง จำแนกรายข้อ ความรู้เรื่อง ใบเสร็จรับเงินหากกลางรายการผิดพลาด ให้ทำการแก้ไขโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้ ชิดฆ่าจำนวนเงินและเขียนใหม่ทั้งจำนวน โดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับการจัดฆ่านั้นไว้ หรือขีดฆ่ายกเลิกการใช้ใบเสร็จรับเงินนั้นทั้งฉบับแล้วออกฉบับใหม่โดยให้นำใบเสร็จที่ขีดฆ่ายกเลิกใช้นั้นติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงินในเล่ม อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 84.2 ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีทางการเงิน พบว่า ในภาพรวมความรู้ด้านการจัดทำบัญชีทางการเงิน อยู่ในระดับสูง จำแนกรายข้อ ความรู้เรื่อง บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) จะต้องให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินลงนามทุกวัน อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 81.6 ความรู้ด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน พบว่า ในภาพรวมความรู้ด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับสูง จำแนกรายข้อ ความรู้เรื่อง รายงานสถานะการเงิน (งบเดือน) และรายงานรับ-จ่ายเงิน คือรายงานที่สรุป การรับ-จ่ายเงินของ รพ.สต.ในแต่ละเดือน อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 84.2

1.3.3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จากการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 82.9 จำแนกเป็นรายด้านพบว่าในภาพรวมด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับสูง จำแนกตามรายข้อดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการออกใบเสร็จทุกครั้งเมื่อมีการรับเงินค่ายา ค่าบริการต่างๆ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 2.00 ด้านความครบถ้วนอยู่ในระดับสูง จำแนกตามรายข้อดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการแนบบัญชี เงินคงเหลือประจำวัน (407) ณ วันสิ้นเดือน ประกอบรายงานเกณฑ์คงค้าง ทุกเดือน อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 2.00 ด้านความทันเวลา อยู่ในระดับสูง จำแนกตามรายข้อดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการส่งรายงานเกณฑ์คงค้างให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทันทภายใน วันที่ 6 ของเดือนถัดไปทุกเดือน มีค่าเฉลี่ย 1.79

1.3.4 ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 (S.D. = 1.30) ซึ่งเป็นปัญหาในระดับต่ำ ด้านความครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.56 (S.D. = 1.44) ซึ่งเป็นปัญหาในระดับต่ำ และด้านความทันเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.22 (S.D. = 0.41) ซึ่งเป็นปัญหาในระดับต่ำ ปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายข้อดังนี้ ปัญหาเรื่องมีการฝากเงินสดในมือไม่ทันเวลาทำให้เงินสดในมือเกินกว่าที่ระเบียบกำหนด คิดเป็นร้อยละ 68.4

1.3.5 การเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จากการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ด้านงานการเงินและบัญชี และความรู้ พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินจำแนกตามเพศ พบว่าเพศที่แตกต่างกันมีสภาพในการจัดทำบัญชีในด้านความถูกต้องไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพศที่แตกต่างกันมีสภาพในการจัดทำบัญชีในด้านความครบถ้วน และความทันเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินมากกว่าเพศชาย

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า สถานภาพสมรส ที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง และความทันเวลา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สถานภาพสมรสที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความครบถ้วน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำผลการศึกษาไปทดสอบหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สถานภาพสมรสที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความครบถ้วนแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของสถานภาพสมรสกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความครบถ้วน พบว่า สถานภาพโสด แตกต่างกับสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างและสถานภาพสมรส แตกต่างกับสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน พบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความถูกต้อง และความครบถ้วน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความทันเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำผลการศึกษาไปทดสอบหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความทันเวลาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของตำแหน่งในการปฏิบัติงานกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี ในด้านความทันเวลา พบว่า ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพแตกต่างกับนักวิชาการสาธารณสุข และเจ้าพนักงานสาธารณสุขระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนนทบุรี ดังนี้

2.1 ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษา ความรู้ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในด้านระเบียบการเงิน การจัดทำบัญชีทางการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงิน ในภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูง เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีการเงิน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเงินและบัญชีมาเป็นเวลานาน ประกอบกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีมีการจัดอบรมความรู้ระเบียบการเงิน การจัดทำบัญชีทางการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินอย่างต่อเนื่องทุกปี และจัดให้มีการดำเนินการออกควบคุมภายในอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทำให้ ผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ได้รับความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วังรี พัทธ์ (2550-2551:105-115) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจากระบบบัญชีเงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดผังบัญชี อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติ ไม่พบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจ และปัญหาในการเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้าง ตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะการทำงานต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ และปัญหาในการเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้าง โดยรวมต่างกัน

2.2 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษา สภาพการดำเนินงานด้านการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง และปัญหาในการจัดทำบัญชี ของผู้จัดทำบัญชีการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากมีการติดตามควบคุมกำกับจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ในการติดตาม โดยใช้ระบบควบคุมภายใน การติดตามระบบรายงาน แต่ก็ยังขาดในส่วนของความครบถ้วนของข้อมูลยังอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การแนบเอกสารประกอบการจัดส่งรายงานเกณฑ์บัญชี

คงค้างที่ยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการที่ต้องส่งรายงานทางการเงินให้ทันตามกำหนดทำให้ผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี ยังดำเนินการจัดเตรียมเอกสารได้ไม่ครบถ้วน เช่น การปรับสมุดบัญชีธนาคารต้องทำ ณ สิ้นเดือน ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการเบิกถอนเงิน ในบางครั้งผู้ที่ได้รับเงินยังไม่นำเช็คธนาคารไปขึ้นเงินได้ทันเวลาทำให้ต้องรอในการที่จะปรับสมุดบัญชีธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนางกนกวรรณ ธนาเลิศสมบูรณ์ (2546:53-56) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน จำนวน 180 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานในการปฏิบัติงาน จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน พบว่า เพศ ระดับตำแหน่ง และอายุการทำงานที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน ส่วนอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานในการปฏิบัติงานกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงาน

2.3 การเปรียบเทียบสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษา การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรีใน พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรีในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชี และความรู้ พบว่าไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาแยกรายด้าน พบว่าในด้านความครบถ้วน และความทันเวลา จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินมากกว่าเพศชาย ซึ่งเป็นผลมาจากงานด้านการเงินและบัญชีมีรายละเอียดขอการดำเนินงานมาก และต้องการการทำงานที่ละเอียดซับซ้อน ซึ่งเพศหญิงจะสามารถดำเนินการได้ดีกว่าเพศชาย และมีการเอาใจใส่ในงานได้ดีกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิภา นิลวงค์ (2554:1-5) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการให้ความสนใจระหว่างนักศึกษาหญิงกับชายในการเรียนวิชา คป 475 ดินเขตร้อน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงให้ความสนใจในการเรียนมากกว่าชายและมีแนวโน้มในการได้คะแนนสอบปลายภาคมากกว่าเพศชาย

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรีจำแนกตาม สถานภาพสมรส พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาแยกชายด้าน พบว่า ในด้านความครบถ้วน สถานภาพสมรสที่ต่างกัน สภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน แตกต่างกัน พบว่า สถานภาพสมรส แตกต่างกับ สถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรีจำแนกตาม ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน พบว่า ตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกันสภาพการจัดทำระบบบัญชีการเงิน ในด้านความทันเวลา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรวรรณ เทียนคำศรี (2548:2-7) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต่อสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต่อสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อสรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชี ในด้านความครบถ้วน ยังอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การแนบเอกสารประกอบการจัดส่งรายงานเกณฑ์บัญชีคงค้างที่ยังอยู่ในระดับต่ำ เพื่อลดปัญหาดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีควรจัดทำแนวทางและรูปแบบการจัดส่งรายงานทางการเงินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งจังหวัด ดังนี้

3.1.1 ระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรมีมาตรการกำกับติดตามการนำส่งข้อมูลให้ทันบัญชีโดยการนำเสนอข้อมูลทางการเงินเข้าที่ประชุมผู้บริหารทุกระดับของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ในทุกๆ เดือน

3.1.2 ระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรเป็นผู้รวบรวมนำส่งรายงานการเงินและบัญชี และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนที่จะนำส่งให้ทันเวลาภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

3.1.3 ระดับโรงพยาบาลแม่ข่ายควรดำเนินการตรวจสอบรายงานการเงินให้ครบถ้วนถูกต้อง และลงข้อมูลนำส่งให้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดไป

3.1.4 ระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรจะต้องมีการจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นปัจจุบัน และนำส่งให้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกสิ้นเดือน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาระดับความพึงพอใจในงานการเงินและบัญชีของผู้จัดทำบัญชีการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนนทบุรี เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้จบบัญชีมาโดยตรง

3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาของการจัดทำบัญชีการเงินในพื้นที่จังหวัดอื่นว่าเกิดสภาพปัญหาแบบเดียวกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- อรินา เรื่องบุญญา. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ทำบัญชีสถานบริการภาครัฐในกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2553). คู่มือการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี. (2558). สรุปผลการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประจำปี 2558. นนทบุรี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2544). ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการฉบับปรับปรุง พ.ศ.2544 (หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ สช 0215/14/ว 371 ลว.19 พ.ย.44). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2556). คู่มือระบบการบัญชีส่วนราชการเกณฑ์คงค้าง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา.
- สุชาติ เหล่าปรีดา. (2546). หลักการบัญชี 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2558). แม่บทการบัญชีและการนำเสนองบการเงิน บทที่ 1 วิชาการบัญชี. สืบค้นจาก <http://www.nsbest.com>.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. (2555). ระบบข้อมูลตัวชี้วัดที่สำคัญ ปี 2555. สืบค้นจาก <http://healthdata.moph.go.th/>.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2553). เนื้อหาคู่มือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- เบนจามินบลูม. (2558). ความรู้คือ. สืบค้นจาก <http://wikipedia.org/wiki/ความรู้>.
- ฮอสเปอร์. (2558). ความรู้คือ. สืบค้นจาก <http://wikipedia.org/wiki/ความรู้>.
- เชิรศรี วิวิศริ. (2527). จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สราวุธ วลัยชพฤกษ์. (2543). ศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขระดับชุมชน จังหวัดอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). *ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- กนกวรรณ ธนาเลิศสมบูรณ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการกองการเงินและบัญชี กรมชลประทาน. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จินดา ศิริกุลชัยกิจ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความถูกต้องของข้อมูลด้านรายจ่ายในระบบบัญชีการเงินการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 จังหวัดนครศรีธรรมราช. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, นครศรีธรรมราช.
- อรวรรณ เทียนคำศรี. (2554). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต่อสภาพปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- วัชร พยัคฆ์. (2551). *ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจากระบบบัญชีเงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- อุไรวรรณ ชนะสงคราม. (2553). ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, นครราชสีมา.
- วีณา นิลวงศ์. (2554). *เปรียบเทียบการให้ความสนใจระหว่างนักศึกษาหญิงกับชายในการเรียนวิชาคป 475 คินเซตร้อน*. มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2537). *การสอนศึกษาทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างรายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน)

หน่วยบริการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....

รายงานรับ - จ่ายเงินบำรุง

ประจำเดือน ..... พ.ศ.

เงินบำรุง

รายการ	เดือนนี้		ตั้งแต่ต้นปี	
	บาท	สต.	บาท	สต.
เงินรายรับ				
ค่ายา	0	0	0	0
เงินคอกเบี้ยธนาคาร	0	0	0	0
ค่าตรวจรักษาและค่าบริการ(UC30 บาท)	0	0	0	0
รายรับอื่น	0	0	0	0
ค่าบริการทันตกรรม	0	0	0	0
ค่าบริการผู้ป่วยบัตรประกันสังคม	0	0	0	0
ค่าบริการวางแผนครอบครัว	0	0	0	0
ค่าตรวจรักษาและค่าบริการทางการแพทย์	0	0	0	0
รวมรายรับ	0	0	0	0
เงินรายจ่าย				
ค่าจ้างชั่วคราว	0	0	0	0
ค่าตอบแทน	0	0	0	0
ค่าใช้สอย	0	0	0	0
ค่าวัสดุ(น้ำมันเชื้อเพลิง	0	0	0	0
ค่าครุภัณฑ์	0	0	0	0
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	0	0	0	0
ค่าสาธารณูปโภค	0	0	0	0
รายจ่ายอื่น(ค่าป่วยการ อสม.)	0	0	0	0
ค่าจ้างเหมาทำความสะอาด	0	0	0	0
รวมรายจ่าย	0	0	0	0
รายรับ ต่ำกว่า รายจ่าย	0	0	0	0
บวกเงินบำรุงคงเหลือยกมาจากเดือนก่อน	0	0	0	0
เงินบำรุงคงเหลือยกไป	0	0	0	0

หน่วยบริการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....

รายงานรับ - จ่ายเงินบำรุง

ประจำเดือน ..... พ.ศ.

0

UC

รายการ	เดือนนี้		ตั้งแต่ต้นปี	
	บาท	สต.ต.	บาท	สต.ต.
เงินรายรับ				
ค่ายา	0	0	0	0
เงินคอกเบี้ยธนาคาร	0	0	0	0
ค่าตรวจรักษาและค่าบริการ	0	0	0	0
รายรับอื่น	0	0	0	0
ค่าบริการทางการแพทย์งานประกันสุขภาพ(OPD)	0	0	0	0
ค่าบริการทางการแพทย์(ส่งเสริม&ป้องกัน)	0	0	0	0
ค่าจัดสรรงบประมาณหลักประกันสุขภาพ	0	0	0	0
งบพัฒนาระบบบันทึกข้อมูลรายบุคคล	0	0	0	0
รวมรายรับ	0	0	0	0
เงินรายจ่าย				
ค่าจ้างชั่วคราว / สมทบประกันสังคม	0	0	0	0
ค่าตอบแทน	0	0	0	0
ค่าใช้สอย	0	0	0	0
ค่าวัสดุ	0	0	0	0
ค่าครุภัณฑ์	0	0	0	0
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	0	0	0	0
ค่าสาธารณูปโภค	0	0	0	0
รายจ่ายอื่นสมทบประกันสังคม	0	0	0	0
.....	0	0	0	0
.....	0	0	0	0
รวมรายจ่าย	0	0	0	0
รายรับ ต่ำกว่า รายจ่าย	0	0	0	0
บวกเงินบำรุงคงเหลือยกมาจากเดือนก่อน	0	0	0	0
เงินบำรุงคงเหลือยกไป	0	0	0	0

รายการที่ต้องจ่ายตามใบสั่งหรือสัญญา

	บาท	สต.
ค่าวัสดุ	0	0
ค่าจ้างชั่วคราว	0	0
ค่าครุภัณฑ์	0	0
ค่าเวชภัณฑ์และเคมีภัณฑ์	0	0
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	0	0
ค่าสาธารณูปโภคที่ไม่อาจเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณ		
ค่าไฟฟ้า	0	0
ค่าน้ำประปา	0	0
ค่าโทรศัพท์	0	0
ค่ารักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อย	0	0
ค่าอื่นๆเงินค่าป่วยการ อสม	0	0
ค่าใช้สอย	0	0
ค่าตอบแทน	0	0
	0	0
	0	0
	0	0
รวม	0	0

ที่ 1 /...
เรียน.....

พร้อมนี้ได้ส่งใบสำคัญคู่จ่ายมาด้วย   ฉบับ เป็นเงิน   0.00   บาท

ศูนย์บาทถ้วน   ตามรายละเอียดที่แนบมา

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่การเงิน

(ลงชื่อ).....หัวหน้าหน่วยบริการ

(หากมีรายการอื่น โปรดเพิ่มเติมลงไปด้วย)

หน่วยบริการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....

รายงานประเภทเงินคงเหลือ

ประจำเดือน ..... พ.ศ.   0

รายการ	จำนวนเงิน	
	บาท	สต.
เงินงบประมาณ		
ใบเบิกเงินเพื่อใช้จ่ายในราชการที่.....หมวด.....		
.....หมวด.....		
.....หมวด.....		
.....หมวด.....		
.....หมวด.....		
รวมเงินงบประมาณคงเหลือ	0	0
เงินรายได้แผ่นดิน		
ประเภท.....		
ประเภท.....		
ประเภท.....		
ประเภท.....		
รวมเงินรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บคงเหลือ	0	0
เงินนอกงบประมาณ		
ประเภท เงินรายได้สถานอนามัย	0	0
"		
"		
"		
"		
รวมเงินนอกงบประมาณคงเหลือ	0	0
รวมทั้งสิ้น	0	0

(ลงชื่อ) .....

(.....)

หัวหน้าหน่วยบริการ

วันที่ .....

หน่วยบริการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....

หนังสือใบสำคัญผู้จ่าย

ประจำเดือน ..... พ.ศ. 0

ใบสำคัญที่	หมวดประเภทรายจ่าย	จำนวนเงิน		รวมเงิน		หมายเหตุ
		บาท	สต.	บาท	สต.	
	ค่าจ้างชั่วคราว					
	.....	0	0	0	0	
	ค่าตอบแทน					
		0	0	0	0	
	ค่าใช้สอย					
	- ค่าใช้สอย	0	0	0	0	
	ค่าวัสดุ					
	- ค่าวัสดุ	0	0	0	0	
	- ค่าเวชภัณฑ์	0	0	0	0	
	ค่าครุภัณฑ์					
	- ค่าครุภัณฑ์	0	0	0	0	
	ค่าสาธารณูปโภค					
	- ค่าไฟฟ้า	0	0	0	0	
	- ค่าน้ำประปา	0	0	0	0	
	- ค่าโทรศัพท์	0	0	0	0	
	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง					
	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริก	0	0	0	0	
	ค่าป่วยการ อสม	0		0	0	
		0	0	0	0	
	.....	0	0	0	0	
	รวม	0	0	0	0	

(ลงชื่อ) .....

(.....)

หัวหน้าหน่วยบริการ

วันที่ .....

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างรายงานเกณฑ์คั่งค้าง

คำเตือน ห้ามมิให้ทำการภายในช่วงที่ระบบเซิร์ฟเวอร์จากผู้ใช้ถูกระงับการทำงานไว้แล้ว หรือบุคลากรที่รับผิดชอบเงินในบัญชีข้างต้น หากธว.ใดฝ่าฝืนจะโทษทัณฑ์ลงตามข้อบังคับ

แบบรายงานการเงินระบบบัญชีคอมพิวเตอร์คลัง ของสถานบริการสุขภาพ รพ.สต.....เดือน...								
รายการ	เงินสด	เงินเข้ารุ่ง	เงินประกันสังคม	เงิน UC	รทส. PP	เงินโอนอสม	เงินกองทุนท้องถิ่น	จำนวนเงินรวมและรายการ
		ธนาคาร กสิวิทย์	ธนาคาร...สต.....	ธนาคาร...สต.....	ธนาคาร ธกส.	ธนาคาร กสิวิทย์	ธนาคาร ธกส.	
เงินคงเหลือยกมาจากรายการก่อน	-	-	-	-	-	-	-	-
การรับเงิน (บันทึกตามรายการที่เกิดขึ้น)								
1. รับเงินค่ารักษาพยาบาล	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1. เปิดได้ข้าราชการ, ลูกจ้างประจำ ข้าราชการบำนาญ	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. เปิดได้สังกัดรัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. ค่าธรรมเนียมต่างค่าตัว (30 บาท)	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4. ผู้ป่วยจ่ายตนเอง	-	-	-	-	-	-	-	-
2. รับชำระหนี้ (สอ. เรียกเก็บ)	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1. รับเงิน UC จากผู้ป่วย	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.พระนังคัลลิว เดือน 1-3/57 ค่าตัว 1-3/57	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.ชลประทาน เดือน 6-9/56	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.ปากเกร็ด เดือน จนค่าบริการแพทย์แผนไทย จาก 2 /	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.บางกรวย เดือน.....9-12/55.....	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.บางโพธิ์ เดือน.....9-11/57	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.บางบัวทอง เดือน.....6-10/56/56	-	-	-	-	-	-	-	-
- รพ.โพธิ์น้อย เดือน.....5,7/57	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. รับเงินประกันสังคม จาก รพ. พระนังคัลลิว เดือน 2/58	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3. รับเงินประกันสังคม จาก รพ. ชลประทาน เดือน 11/57,1-2	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. รับเงินประกันสังคม จาก รพ. บำราศ เดือน 1,2/58	-	-	-	-	-	-	-	-
3. รับเงินตามโครงการ UC	-	-	-	-	-	-	-	-

คำเตือน ห้ามมิให้ทำการการในส่วนที่ระบบซีอาร์วีเนื่องจากข้อมูลถูกรวบรวมไว้แล้ว วีธีระบุค่าให้มีความครบถ้วนในส่วนนี้ขาร่างนั้น หากขอแก้ไขให้ขอต่อคณะกรรมการจัดซื้อจัดหา

แบบรายงานการเงินระบบบัญชีเกณฑ์คลัง ของสถานบริการสุขภาพ รพ.สต.....เดือน...								
รายการ	เงินลด	เงินบำรุง	เงินประกันสังคม	เงิน UC	รทส. PP	เงินโอนอสม	เงินกองทุนท้องถิ่น	จำนวนเงินรวมและรายการ
		งบพร. กุญ้อย	งบพร. รทส.....	งบพร. รทส.....	งบพร. รทส.	งบพร. กุญ้อย	งบพร. รทส.	
3.1 งบลงทุน จาก สจจ.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2 งบลงทุน จาก แม่ข่าย รพ.....พระนังเกล้า.....	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3 งบดำเนินงาน จาก สจจ.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3.1 รับเงิน uc (fixed cost)	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3.2 รับเงินเกี่ยวกับบันทึกขอมูล 18 แพน, 12 แพน	-	-	-	-	-	-	-	-
3.4 งบดำเนินงาน outop จาก แม่ข่าย รพ.....พระนังเกล้า.....	-	-	-	-	-	-	-	-
3.5 งบ P&P จาก สจจ.	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Excess Demand	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Area Based	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Community	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Vertical	-	-	-	-	-	-	-	-
3.6 งบ P&P จาก รพ.แม่ข่าย	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Excess Demand	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Area Based	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Community	-	-	-	-	-	-	-	-
FP Vertical	-	-	-	-	-	-	-	-
4. รับเงินสนับสนุนโครงการ จาก หน่วยงานอื่น (ที่ไม่เกี่ยวกับ)	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1 .....เงินค่าตอบแทนกำลังคน ปี 2557 (1800)	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3	-	-	-	-	-	-	-	-
5. งบภาษีหัก ณ ที่จ่าย (อธิบายรายการในใบรายการเกี่ยวกับภค)	-	-	-	-	น (งบหักเงินได้ งบหักงบกำไรก่อนหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา)			-
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย บุคคลธรรมดา ภพ.3	-	-	-	-	-	-	-	-

คำเตือน ห้ามมิให้ข้าราชการในพระองค์รับของขวัญหรือสิ่งของจากผู้ถูกรายการล่วงหน้าไว้แล้ว จึงขอประกาศให้ถึงจำนวนเงินในบัญชีการท่งั้น หากขอไปให้จะโทษทัณฑ์ตามกฎหมายจัดอีกพลก

แบบรายงานการเงินระบบบัญชีเกณฑ์คลัง ของสถานบริบาลสุภาพ รพ.สศ.....เดือน...								
รายการ	เงินสด	เงินบำรุง	เงินประกันสังคม	เงิน UC	รทส. PP	เงินออมสม	เงินกองทุนท้องถิ่น	จำนวนเงินรวมและรายการ
		ธนาคาร กสิโชน	ธนาคาร...สศ.....	ธนาคาร...สศ.....	ธนาคาร สศส.	ธนาคาร กสิโชน	ธนาคาร สศส.	
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย บุคคลธรรมดา สศส.1	-	-	-	-	-	-	-	-
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย นิติบุคคลหน่วยงานภาครัฐ	-	-	-	-	-	-	-	-
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย นิติบุคคลหน่วยงานเอกชน สศส.53	-	-	-	-	-	-	-	-
6. รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
7. รับเงินบริจาค	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
8. อื่น ๆ (ระบุ)	-	-	-	-	-	-	-	-
8.1 (เงินรับฝาก)เงินสมทบประกันสังคมส่วนลูกจ้าง เดือน ...1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.2.รับเงินออม.6/53.....	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมรายรับ	-	-	-	-	-	-	-	-
รายจ่าย (บันทึกตามรายการที่เกิดขึ้น)								-
การจ่ายเงินออกงบประมาณ								-
1. ค่าจ้างชั่วคราว (จำนวนเงินก่อนหักเงินสมทบประกันสังคม)	-	-	-	-	-	-	-	-
2. เงินสมทบประกันสังคมส่วนของนายจ้าง (สจ. จ่ายเงินสมทบให้ 5	-	-	-	-	-	-	-	-
3. เงินสมทบประกันสังคมส่วนของผู้จ้าง (ที่รับฝากไว้)	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข เดือน.....7/53,	-	-	-	-	-	-	-	-
5. ค่าตอบแทนอื่น 2 เท่า 53/53 (พิเศษ)....,ค่าตอบแทน 53/ คค.53	-	-	-	-	-	-	-	-
6. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม,ประชุม ในประเทศ (เช่น ค่าลงทะเบียน	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าพาหนะในการเดินทาง,ค่ามือถือ,ค่าที่พัก,ค่าอาหาร เป็นต้น)	-	-	-	-	-	-	-	-
6.1 ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม บุคคลภายในหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-	-	-

คำเตือน ห้ามแก้ไขการรายการในส่วนที่ระบบจัดไว้เนื่องจากข้อมูลรายการคำนวณไว้แล้ว ีผลบุญสุทธิให้คิมจำนวนเงินในบัญชีข้างต้น หากขอแก้ไขให้ขอแก้ไขที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดหา

แบบรายงานการเงินระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของสถานบริการสุขภาพ รพ.สต.....เดือน...								
รายการ	เงินสด	เงินบำรุง	เงินประกันสังคม	เงิน UC	รทส. PP	เงินโอนอสม	เงินกองทุนท้องถิ่น	จำนวนเงินรวมและรายการ
		ธนาคาร กสิวิทย์	ธนาคาร...สต.....	ธนาคาร...สต.....	ธนาคาร สต.	ธนาคาร กสิวิทย์	ธนาคาร สต.	
6.2 ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม บุคคลภายนอกหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
เช่น อสม. , แคนนำต่างๆ	-	-	-	-	-	-	-	-
7. ค่าใช้จ่ายตามโครงการ PP	-	-	-	-	-	-	-	-
8. ค่าใช้จ่ายตามโครงการ (ที่ไม่ใช่ PP)	-	-	-	-	-	-	-	-
9. ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	-	-	-	-	-	-	-	-
9.1 ค่าซ่อมแซมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง	-	-	-	-	-	-	-	-
9.2 ค่าซ่อมเครื่องใช้.....เครื่องใช้.....	-	-	-	-	-	-	-	-
9.3 ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษา.....ติดตั้ง.....	-	-	-	-	-	-	-	-
9.4 ค่าจ้างเหมาซ่อมแซมบ้านพัก	-	-	-	-	-	-	-	-
9.5 ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาส่วนต่อเติม	-	-	-	-	-	-	-	-
10. ค่าจ้างเหมาบริการ	-	-	-	-	-	-	-	-
10.1 ค่าจ้างเหมาทำความสะอาด เดือน.....7/58	-	-	-	-	-	-	-	-
10.2 ค่าจ้างเหมากำจัดขยะติดเชื้อ 6/58	-	-	-	-	-	-	-	-
10.3 ค่าจ้างเหมาขนรักษาความปลอดภัย เดือน 7/58	-	-	-	-	-	-	-	-
10.4 ค่าจ้างเหมาบริการอื่น.....พนักงานทันต.....	-	-	-	-	-	-	-	-
11. ค่าธรรมเนียมธนาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
12. ค่าเช่าอินเทอร์เน็ต (ระบุ).....	-	-	-	-	-	-	-	-
12. ค่าสาธารณูปโภค	-	-	-	-	-	-	-	-
12.1 ค่าไฟฟ้า เดือน 7/58	-	-	-	-	-	-	-	-
12.2 ค่าน้ำประปา เดือน.....8/58.....	-	-	-	-	-	-	-	-
12.3 ค่าโทรศัพท์ เดือน..... 6/58,7/58.....	-	-	-	-	-	-	-	-
12.4 ค่าอินเทอร์เน็ต เดือน 7/58	-	-	-	-	-	-	-	-

คำเตือน ห้ามมิให้ข้าราชการในพระองค์ระบบอาชีพรับเงินจากบุคคลธรรมดาแล้ว ระบุมูลค่าที่คิดจำนวนเงินในข้อนี้หากท่าน ช่างว.ใดที่ไม่ใช่ยศยศยศยศยศยศยศยศยศยศ

แบบรายงานการเงินระบบบัญชีเกณฑ์คลัง ของสถานบริการสุขภาพ รพ.สต.....เดือน...								
รายการ	เงินสด	เงินบำรุง	เงินประกันสังคม	เงิน UC	รทส. PP	เงินโอนสม	เงินกองทุนอื่น	จำนวนเงินรวมและรายการ
		ธนาคาร กสิวิทย์	ธนาคาร...สต...	ธนาคาร...สต...	ธนาคาร สต.	ธนาคาร กสิวิทย์	ธนาคาร สต.	
12.5 ค่าไปรษณีย์ เดือน.....	-	-	-	-	-	-	-	-
13. ค่าเบี้ยประกันภัย	-	-	-	-	-	-	-	-
14. ซื้อมือถือ	-	-	-	-	-	-	-	-
14.1 ยา	-	-	-	-	-	-	-	-
14.2 เวชภัณฑ์มีโรคยา	-	-	-	-	-	-	-	-
14.3 วัสดุการแพทย์	-	-	-	-	-	-	-	-
17.4 วัสดุคอมพิวเตอร์สำนักงาน ค่าหมึกปริ้นเตอร์	-	-	-	-	-	-	-	-
14.5 วัสดุอื่น ๆ.....น้ำมันเชื้อเพลิงฯ/รถทันตฯ	-	-	-	-	-	-	-	-
15. ค่าภาษีหัก ณ ที่จ่าย นำส่งสรรพากร	-	-	-	-	-	-	-	-
16. ซื้อมือถือจี้ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
17. ซื้อมือถือจี้ตั้งแต่ 5,000 บาท (ระบุรายการ)	-	-	-	-	-	-	-	-
17.1 วัสดุเงินโฆษณาและเคอแพร์	-	-	-	-	-	-	-	-
17.2 วัสดุเงินคอมพิวเตอร์	-	-	-	-	-	-	-	-
17.3 วัสดุเงินวิทยุสื่อสารแพทย์ ค่าAED(ขาดส่วนค่า)	-	-	-	-	-	-	-	-
17.4 วัสดุเงินสำนักงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
17.5 วัสดุเงิน.....หัวรถทันตกรรม-ยูนิตทันตกรรม.....	-	-	-	-	-	-	-	-
18. ค่าสิ่งปลูกสร้าง และอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
19. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ระบุ)	-	-	-	-	-	-	-	-
19.1 .....ใบเสร็จรับเงิน.....	-	-	-	-	-	-	-	-
19.2 .....ค่าตอบแทนสม.....	-	-	-	-	-	-	-	-
19.3	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมรายจ่าย	-	-	-	-	-	-	-	-

คำเตือน ห้ามมิให้ทำรายการในช่วงที่ระบบเซิร์ฟเวอร์จากผู้ใช้ถูกระงับการทำงานไว้แล้ว เว้นแต่ผู้ใช้ได้แจ้งจำนวนเงินในบัญชีของตน ชำระสว.โดยที่เงินจะไปอยู่ที่คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

แบบรายงานการเงินระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของสถานบริการสุขภาพ รพ.สต.....เดือน...								
รายการ	เงินสด	เงินป่าวรุ่ง	เงินประกันสังคม	เงิน UC	รทส. PP	เงินโอนอสม	เงินกองทุนท้องถิ่น	จำนวนเงินรวมและรายการ
		ธนาคาร กรุงไทย	ธนาคาร...สต.....	ธนาคาร...สต.....	ธนาคาร รทส.	ธนาคาร กรุงไทย	ธนาคาร รทส.	
เงินคงเหลือจากรายการรับ-จ่ายเงินก่อนนำฝากธนาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
นำเงินสดฝากธนาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
ถอนเงินฝากธนาคารเป็นเงินสด	-	-	-	-	-	-	-	-
เงินคงเหลือส่งนำฝากเงินสลดและถอนเงินฝากธนาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
ยอดเงินคงเหลือตามรายงาน 407 ณ วันสิ้นเดือนของปี	-	-	-	-	-	-	-	-
ตรวจสอบเงินคงเหลือวันสิ้นงวดกับรายงาน 407	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ ให้แนบ 1. สมุดรายงานคงเหลือ (407) ณ สิ้นเดือน

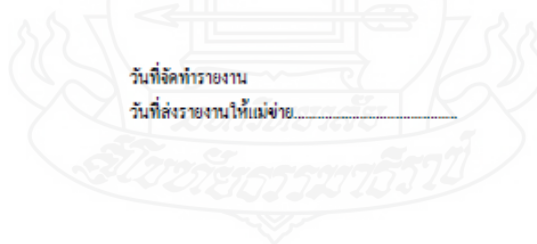
- สำเนาหนังสือรับโอนเงิน UC
- สำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร

ขอรับรองว่าจำนวนเงินที่ปรากฏตามรายงานเป็นข้อมูลจริงตามหลักฐานและสมุดบัญชีของสถานบริการ และคำใช้จ่ายที่เกิดจากการประมาณการเป็นคำเฉลี่ยที่เหมาะสมโดยยึดถือกับคำใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

วันที่จัดทำรายงาน

วันที่ส่งรายงานให้แม่ข่าย.....

- วิธีทำ** 1. ให้นักบวชเขียนลงในช่อง (1) , (2) , (3) ให้ครบถ้วนเท่านั้น ห้ามเติมใบช่องสีชมพู
 2. จุดตรวจสอบ ยศตกไปใบ (2) ต้องทำกับสัญญาเงินเสียงที่ปรากฏในรายงาน 407

รายละเอียดการประเมินเงินตามสัญญาประเมินเงิน			
ส่วนราชการ รพ.สต.			
ประจำเดือน.....			
สัญญาการประเมินเงิน	จำนวน		รวมเลขที่สัญญาประเมินเงิน (3)
	ใบยื่นที่มี (ฉบับ) (1)	จำนวนเงิน รวม (บาท) (2)	
ยอดยกมาจากเดือนก่อน			
ยอด มีสัญญาประเมินเงินในเดือนนี้			
หัก รายการส่งให้เจตน์ จำนวนเงิน		0	
1. เงินสด			
2. ใบส่งจ่ายที่ได้รับอนุมัติจ่ายแล้ว			
- ค่าใช้จ่ายตามโครงการ			
- ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของ จ.นท.			
- ค่าซื้อวัสดุสำนักงาน			
- ค่าซื้อครุภัณฑ์			
ยอดคงเหลือยกไป	0	0	

รายการเกี่ยวกับภาษี ประจำเดือน.....

รายการที่หักภาษีไว้	ชื่อผู้รับเงิน	จำนวนเงินเต็ม	หักภาษี	ยอดจ่ายจริง	ระบุประเภทเงินที่จ่าย
1.ค่า.....		0	0	0	☐ เงินสด ☐ บำรุง ☐ UC
2.ค่า.....		0	0	0	☐ เงินสด ☐ บำรุง ☐ UC
3.ค่า.....		0	0	0	☐ เงินสด ☐ บำรุง ☐ UC
4.ค่า.....		0	0	0	☐ เงินสด ☐ บำรุง ☐ UC
5.ค่า.....		0	0	0	☐ เงินสด ☐ บำรุง ☐ UC
รวมเงิน		0	0	0	ผลต่าง 0

สรุปจำนวนเงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายคงเหลือออกไป

รายการ	ยกมาจาก เดือนก่อน	หักภาษีไว้ เดือนนี้	นำส่งสรรพากรใน เดือนนี้	คงเหลือยกไป
จำนวนเงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นเดือน	0	0	0	0

หมายเหตุ ถ้ารับภาษีเป็นเงินสด รายการต้องเป็นยอดเต็ม และเงินที่รับฝาก ต้องบันทึกในช่องรายรับเงินสดด้วย

ถ้าภาษีหักในเช็ค รายการให้ใส่ยอดตามหน้าเช็ค

ภาษีที่หักจากเช็ค ให้ใส่ยอดรับฝากไว้ในช่องรายรับบัญชีธนาคารที่จ่ายค่าใช้จ่ายออกไปด้วย

คำใบ้จ่ายค่าจ่าย

รายการ	คงเหลือยก มาจากเดือน ก่อน	ชำระหนี้ ของเดือน ก่อน	คำใบ้จ่าย ของเดือนนี้
1. ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข เดือน.....	0	0	0
2. ค่าไฟฟ้า เดือน.....	0	0	0
3. ค่าประกันภัยรถจักรยานยนต์ เดือน.....	0	0	0
4. ค่าโทรศัพท์ เดือน.....	0	0	0
5. ค่าอินเตอร์เน็ต เดือน.....	0	0	0
6. ค่าไปรษณีย์ เดือน.....	0	0	0
7. ค่าจ้างผู้ตรวจ เดือน.....	0	0	0
8. ค่าจ้างรถมาทำงานระยะไกล เดือน.....	0	0	0
9. ค่าจ้างพนักงานทำความสะอาด เดือน.....	0	0	0
10. ค่าจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัย เดือน.....	0	0	0
11. ค่าจ้างพนักงานอื่น ๆ เดือน.....	0	0	0
12. เงินตอบแทนเกี่ยวกับสังคมส่วนของนายจ้าง	0	0	0
13. เงินสมทบประกันสังคมส่วนของลูกจ้าง	0	0	0
14. อื่น ๆ.....	0	0	0
15.....	0	0	0
รวมจำนวนเงิน	0	0	0
ชำระตอนละกี่ครั้ง	0	0	0

หมายเหตุ: จำนวนทั้งหมด หมายถึง ค่าใบ้จ่ายของเงินเดือนภายใต้การบริหารบุคคล

วัสดุคงคลัง ประจำเดือน .....

รายการ	ยอดคงมา	รับเดือนนี้	เบิกจ่ายในเดือนนี้	คงเหลือ	ระบุหน่วยงาน/รพ.ที่สนับสนุน	ตรวจสอบ
ฉา						0
เวชภัณฑ์มีไข้ฉา						0
วัสดุการแพทย์						0
วัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์						0
วัสดุสำนักงาน						0
วัสดุอื่น ๆ (ระบุรายการ)						0
รวม	0	0	0	0		0

หมายเหตุ วัสดุสำนักงานถ้าไม่คุมสต็อกไม่ต้องใส่มา เพราะจะตัดเป็นรายจ่ายไปเลย

รายละเอียดลูกจ้างชั่วคราว

ลำดับที่	รายการ	จำนวนคน	อัตราค่าจ้าง	หักเงินสมทบฯ	จำนวนเงินรับสุทธิ
1	ค่าจ้างชั่วคราว				
2	ค่าจ้างชั่วคราว				
	รวม	0	0	0	0
					0

รายงานลูกหนี้ค่ารักษา สิทธิ UC OPD ในเดือนนี้

ลูกหนี้ค่ารักษา OPD-UC ใน CUP รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
ลูกหนี้ค่ารักษา OPD-UC ใน CUP รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
ลูกหนี้ค่ารักษา OPD-UC ใน CUP รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
ลูกหนี้ค่ารักษา OPD-UC ใน CUP รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
หมายเหตุ ลูกหนี้ ฯ คิดจากค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการจริงทุกรายการ เป็นจำนวนเงินตามมูลค่ารวมในใบสั่งยา กรณีมีมากกว่า 1 เครือข่ายให้จำแนกเครือข่าย			

รายงานลูกหนี้ค่ารักษา สิทธิประกันสังคม ในเดือนนี้

ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม OPD - เครือข่าย รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม OPD - เครือข่าย รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม OPD - เครือข่าย รพ.....	จำนวน.....	ราย เป็นเงิน.....	บาท
หมายเหตุ ลูกหนี้ ฯ คิดจากค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการจริงทุกรายการ เป็นจำนวนเงินตามมูลค่ารวมในใบสั่งยา กรณีมีมากกว่า 1 เครือข่ายให้จำแนกเครือข่าย			

รายงานการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาลเดือนก่อนที่เรียกเก็บเงินไปยัง รพ

รพ.แม่ข่าย	เป็นยอดลูกหนี้ประจำเดือน	ลูกหนี้ สิทธิ UC OPD			ลูกหนี้ สิทธิ ประกันส	
		ยอดลูกหนี้ที่เรียกเก็บ	ได้รับโอนเงินชำระหนี้ที่เรียกเก็บ	ผลต่างของลูกหนี้กับเงินที่ได้รับ	ยอดลูกหนี้ที่เรียกเก็บ	ได้รับโอนเงินชำระหนี้ที่เรียกเก็บ

รายการครุภัณฑ์ที่ได้มาเพิ่มในเดือนนี้ (ราคาต่อชิ้น ตั้งแต่ 5,000.- บาทขึ้นไป)

รายการซื้อครุภัณฑ์(ภาษาไทย) ยี่ห้อ รุ่น ขนาด	เลขที่รหัสครุภัณฑ์	ราคาทุน	วันที่ได้มา/ใช้งาน	ที่มาของครุภัณฑ์		
1.....		0		☐ เงินบำรุง	☒ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
2.....		0		☐ เงินบำรุง	☒ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
3.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
4.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
5.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
6.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
7.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
8.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
9.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
10.....				☐ เงินบำรุง	☐ งบลงทุน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

หมายเหตุ ครุภัณฑ์ราคาต่ำกว่า 5,000.- บาท ต่อชิ้น ไม่ต้องนำมาลง เพราะตัดเป็นรายจ่ายและไม่คิดค่าเสื่อมราคา

ภาคผนวก ค

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นางสุภาพรรณ บุญสืบชาติ พิเศษ	ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
ผอ.	กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี คุณวุฒิ ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ และ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ครุภัณฑ์ชั้นสูง -สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต -ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารนิเทศศาสตร์) -บัญชีบัณฑิต
และ	-วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการเจริญพันธุ์ วางแผนประชากร) -บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
2. นายมนตรี มงคลลาด	ตำแหน่ง นักวิชาการการเงิน ชำนาญการ
	กลุ่มงานการเงินและบัญชี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี คุณวุฒิ CEO-MBA Accounting -บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
3. นางสาวใจ บุญเนา	ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
	ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี สำนักงาน สาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี คุณวุฒิ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(สาธารณสุข ศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำระบบบัญชีการเงิน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี
คำตอบและข้อคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาคั้งนี้มากจึงขอความกรุณาท่าน โปรด
ตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริง ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัย โดยจะดำเนินการ
เสนอผลการศึกษาในภาพรวม และผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูล
ไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านเองและหน่วยงานของท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการเงิน
และบัญชี จังหวัดนนทบุรีต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1	คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน 6 ข้อ
ส่วนที่ 2	ความรู้ทางด้านการเงินและบัญชี	จำนวน 20 ข้อ
ส่วนที่ 3	สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชี ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความ ทันเวลา	จำนวน 20 ข้อ
ส่วนที่ 4	ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการ จัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา	จำนวน 20 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวขวัญทิพย์ เสงไป

นักศึกษาศาตรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนนทบุรี
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงใน [✓] ที่เป็นจริงสำหรับท่านและเติมข้อความในช่องที่เว้นว่างไว้

คุณลักษณะส่วนบุคคล	สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	
2. อายุ ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี (นับจำนวนเต็มเป็นปี)	
3. สถานภาพสมรสของท่านในปัจจุบัน ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส ☐ 3. หม้ายหรือหย่าร้าง ☐ 4. แยกกันอยู่	
4. ระดับการศึกษา ☐ 1. ปริญญาเอก ☐ 2. ปริญญาโท ☐ 3. ปริญญาตรี ☐ 4. อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรสาธารณสุข ☐ 5. อื่นๆระบุ.....	
5. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ☐ 1. พยาบาลวิชาชีพ ☐ 2. นักวิชาการสาธารณสุข ☐ 3. เจ้าพนักงานสาธารณสุข ☐ 4. เจ้าพนักงานธุรการ ☐ 5. เจ้าหน้าที่การเงิน ☐ 6. อื่นๆระบุ.....	
6. ประสบการณ์ ท่านมีประสบการณ์ด้านงานการเงินและบัญชี.....ปี (นับจำนวนเต็มเป็นปี)	

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและบัญชี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย[✓] ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตรงกับความรู้ที่ท่านมีมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ใช่ หมายถึง ข้อความในข้อนั้นๆถูกต้อง

ไม่ใช่ หมายถึง ข้อความในข้อนั้นๆไม่ถูกต้อง

ประเด็นการพิจารณาด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน	ใช่	ไม่ใช่
1. การรับเงินจากผู้พึงชำระเงินให้กับทางราชการ แยกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ เงินรายได้แผ่นดิน เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ		
2. การรับเงินจากผู้พึงชำระเงินให้กับทางราชการ ต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระทุกครั้งที่มีการรับเงิน		
3. เงินรายได้แผ่นดิน หมายความว่า เงินทั้งปวงที่ส่วนราชการจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณ บัญญัติไม่ให้นำส่วนราชการนั้นนำไปใช้จ่ายหรือหักไว้เพื่อการใดๆ และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน		
4. เงินนอกงบประมาณ หมายความว่า เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการโดยไม่รวมถึง เงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน		
5. การเก็บรักษาเงินสดในมือของ รพ.สต.สามารถเก็บได้ไม่เกิน 5,000.- บาท ในกรณีที่มีธนาคารอยู่ภายในอำเภอ		
6. ใบเสร็จรับเงินหากลงรายการผิดพลาด ให้ทำการแก้ไขโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้ ชิดฆ่าจำนวนเงินและเขียนใหม่ทั้งจำนวน โดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับการชิดฆ่านั้นไว้ หรือ ชิดฆ่ายกเลิกการใช้ใบเสร็จรับเงินนั้นทั้งฉบับ แล้วออกฉบับใหม่โดยให้นำ ใบเสร็จรับเงินที่ชิดฆ่าเลิกใช้นั้นติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงินในเล่ม		
7. กรรมการเก็บรักษาเงินต้องมีตำแหน่งตั้งแต่ ระดับสามหรือเทียบเท่าขึ้นไป และได้รับแต่งตั้งจาก หัวหน้าส่วนราชการ		
8. การจ่ายเงินหลังจากที่มีการตรวจรับแล้วเสร็จแล้วต้องจ่ายเงินภายใน 5 วันทำการ		

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและบัญชี (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณาด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน	ใช่	ไม่ใช่
9. การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้จัดทำเป็นประจำทุกวัน คือ กรณีมีเงินคงเหลือ ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบตัวเงิน และ เอกสารแทนตัวเงิน กับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงิน และเอกสารแทนตัวเงินเก็บรักษาในตู้รักษา และให้กรรมการเก็บรักษาเงินทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานเงิน คงเหลือประจำวัน ไว้เป็นหลักฐาน		
10. การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้จัดทำเป็นประจำทุกวัน คือ กรณีไม่มีเงินคงเหลือ จะไม่ทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันสำหรับวันนั้นก็ได้ แต่ให้หมายเหตุไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับจ่ายเงินของวันถัดไป		
ประเด็นการพิจารณาด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีทางการเงิน		
11. บัญชีทางการเงินของ รพ. สต. ได้แก่ บัญชีคุมเงินสดในมือ (401) บัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407)		
12. การบันทึกบัญชีต้องมีการทำทุกวันที่มีรายรับ-รายจ่าย		
13. บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน(407)จะต้องให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินลงนามทุกวัน		
14. หมวดงบรายจ่าย แบ่งเป็น 7 หมวด ดังนี้ หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าจ้าง ค่าใช้จ่ายในการอบรม ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง		
ประเด็นการพิจารณาด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงิน		
15. รายงานทางการเงินของ รพ.สต.ประกอบด้วย รายงานสถานะการเงิน (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงิน รายงานเกณฑ์คงค้าง		
16. รายงานสถานะการเงิน(งบเดือน) และ รายงานรับ-จ่ายเงิน คือ รายงานที่สรุปการรับ-จ่าย เงินของ รพ.สต. ในแต่ละเดือน		
17. รายงานเกณฑ์คงค้าง เป็นการบันทึกบัญชีแบบบัญชีคู่ คือ เดบิต – เครดิต		
18. เอกสารสำหรับแนบรายงานเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ สำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร สำเนาหนังสือรับโอนเงิน รายงานเงินคงเหลือประจำวัน ณ สิ้นเดือน		
19. การจัดส่งรายงานเกณฑ์คงค้าง ต้องนำส่งให้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอก่อนวันที่ 6 ของเดือนถัดไป เพื่อนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทันภายในวันที่ 6 ของเดือนถัดไป		

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและบัญชี (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณาด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน	ใช่	ไม่ใช่
20. การจัดส่งรายงานสถานะการเงิน(งบเดือน), รายงานรับ-จ่ายเงิน ต้องส่งภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป		

ส่วนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีในช่วงปีงบประมาณ 2557 ของผู้จัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็นความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย [✓] ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ทำทุกครั้ง   หมายถึง ท่านปฏิบัติในการจัดทำบัญชีเป็นประจำ
ทำบ้างเป็นบางครั้ง   หมายถึง ท่านปฏิบัติในการจัดทำบัญชีเป็นบางครั้ง
ไม่ได้ทำ   หมายถึง ท่านไม่ได้ปฏิบัติในการจัดทำบัญชี

ลำดับ	รายการ	ระดับการปฏิบัติตามที่เป็นจริง		
		ทำทุกครั้ง	ทำบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ได้ทำ
ด้านความถูกต้อง				
1	ท่านมีการออกใบเสร็จทุกครั้งเมื่อมีการรับเงินค่ายา ค่าบริการต่างๆ			
2	ท่านมีการรวบรวมเงินค่ายา ค่าบริการต่างๆ เมื่อสิ้นวันทำการ นำส่ง คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน เพื่อทำการตรวจนับและลงนามในใบเสร็จรับเงินและบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) ทุกวัน			

ส่วนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีในช่วงปีงบประมาณ 2557 ของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็นความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับการปฏิบัติตามที่เป็นจริง		
		ทำทุกครั้ง	ทำบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ได้ทำ
ด้านความถูกต้อง				
3	ท่านมีการนำฝากเงินสดในมือของ รพ.สต.เข้าธนาคารเมื่อเงินเกิน 5000 บาท			
4	ท่านมีการตรวจสอบการจัดทำบัญชี คุมเงินสดในมือ (401) ให้ถูกต้อง เป็นประจำทุกวัน โดยการยื่น ยอดเงินรายรับให้ตรงกับใบเสร็จ รับเงิน และยื่นยอดรายจ่ายให้ตรง การหลักฐานการเบิกจ่าย			
5	ท่านมีการตรวจสอบการจัดทำบัญชี คุมเงินนอกงบประมาณ (404) ให้ถูกต้อง เป็นประจำทุกวัน โดยการยื่นยอดเงินให้ตรงกับ สมุดบัญชีธนาคารแต่ละบัญชี			
6	ท่านมีการตรวจสอบการจัดทำ บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน (407) ให้ถูกต้อง เป็นประจำทุกวัน โดยการยื่นยอดเงินในแต่ละบัญชี ให้ตรงกัน			
7	คณะกรรมการเก็บรักษาเงินมีการ ตรวจสอบยอดเงินให้ถูกต้อง ก่อนที่จะมีการลงนาม			

ส่วนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีในช่วงปีงบประมาณ 2557 ของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็นความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับการปฏิบัติตามที่เป็นจริง		
		ทำทุกครั้ง	ทำบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ได้ทำ
ด้านความถูกต้อง				
8	ท่านมีการตรวจสอบความถูกต้อง ของรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง(งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงินบำรุง(ใบขวง) รายงานเกณฑ์คงค้าง โดยการยื่น ยอดเงินกับสมุดบัญชีธนาคารและ หลักฐานการเบิกจ่ายเงินให้ตรงกัน ก่อนที่จะนำส่ง			
9	ท่านมีการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงิน บำรุง(ใบขวง) รายงานเกณฑ์ คงค้าง เมื่อถึง สิ้นเดือน เพื่อนำส่ง สสจ.			
จากข้อ 10-18 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับเอกสารประกอบรายงานเกณฑ์คงค้าง				
10	ท่านแนบบัญชี เงินคงเหลือ ประจำวัน (407) ณ วันสิ้นเดือน ทุกเดือน			
11	ท่านแนบสำเนาคู่ฝากบัญชีธนาคาร ทุกเดือน			
12	ท่านแนบสำเนาหนังสือการแจ้ง การรับโอนเงินเข้า รพ.สต. ทุกเดือน			

ส่วนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีในช่วงปีงบประมาณ 2557 ของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็นความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับการปฏิบัติตามที่เป็นจริง		
		ทำทุกครั้ง	ทำบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ได้ทำ
ด้านความถูกต้อง				
13	ท่านแนบรายงานสรุยอดลูกหนี้ ค่ารักษา ทุกเดือน			
14	ท่านแนบรายงานค่าใช้จ่ายค้ำจ่าย ทุกเดือน			
15	ท่านแนบรายงานสรุยอดหักภาษี ณ ที่จ่าย ทุกเดือน			
16	ท่านแนบรายงานรายละเอียด การยืมเงินตามสัญญาการยืมเงิน กรณีมีการยืมเงินต่างๆของ รพ.สต.ที่เกิดขึ้นภายในเดือนนั้นๆ			
17	ท่านแนบรายงานสรุปรายการวัสดุ คงคลังทุกเดือน			
18	ท่านแนบรายงานสรุปรายการจัดซื้อ ครุภัณฑ์กรณีมีการจัดซื้อในเดือน นั้นๆ			
19	ท่านส่งรายงานเกณฑ์คงค้าง ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทันภายใน วันที่ 6 ของเดือน ถัดไปทุกเดือน			

ส่วนที่ 3 สภาพการดำเนินงานการจัดทำบัญชีในช่วงปีงบประมาณ 2557 ของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็นความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับการปฏิบัติตามที่เป็นจริง		
		ทำทุกครั้ง	ทำบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ได้ทำ
ด้านความถูกต้อง				
20	ทำนส่งรายงานสถานะเงินบำรุง (งบเดือน) รายงานรับ-จ่ายเงิน บำรุง(ใบขวาง) ทันภายใน วันที่ 10 ของเดือนถัดไป ทุกเดือน			

**ส่วนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย [✓] ลงในช่องว่างที่กำหนด
ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

มี หมายถึง มีปัญหาในการปฏิบัติงานในประเด็นปัญหานั้น

ไม่มี หมายถึง ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติงานในประเด็นปัญหานั้น

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	ปัญหา		ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข
		มี	ไม่มี	
ด้านความถูกต้อง				
1	มีการออกใบเสร็จรับเงินไม่ถูกต้อง เช่น ไม่ได้ลงยอดเงิน ตัวอักษร บวกยอดรวมเงินผิด เป็นต้น			
2	มีการฝากเงินสดในมือไม่ทันเวลาทำให้เงินสดในมือ เกินกว่าที่ระเบียบกำหนด			
3	กรรมการเก็บรักษาเงินลงนามไม่ครบ ทุกคน			
4	ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินให้เป็นปัจจุบัน			
5	ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมเช็คให้เป็นปัจจุบัน			
6	มีการจัดทำบัญชีคุมเงินสดในมือ (401)ไม่ถูกต้อง ในด้านการลงยอดเงินไม่ตรงกับใบเสร็จรับเงิน หรือ เอกสารประกอบการเบิกจ่าย			
7	มีการจัดทำบัญชีคุมเงินนอกงบประมาณ (404) ไม่ถูกต้อง ยอดไม่ตรงกับธนาคาร ตรวจสอบยอดเงิน ไม่ได้			
8	มีการจัดทำบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน(407)ไม่ถูกต้อง ยอดไม่ตรงกับธนาคาร ตรวจสอบยอดเงินไม่ได้			
9	มีการจัดทำรายงานเกณฑ์ค้างไม่ถูกต้อง เช่น ใส่รายละเอียดรับ-จ่ายไม่ตรงบัญชี/หมวด/รายการ			

ส่วนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	ปัญหา		ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข
		มี	ไม่มี	
10	มีการจัดทำรายงานสถานะการเงิน(งบเดือน)ไม่ถูกต้อง ยอดไม่ตรงกับบัญชีและไม่สามารถตรวจสอบยอดเงินได้			
ด้านความครบถ้วน				
เอกสารประกอบการจัดทำรายงานเกณฑ์ค้างไม่ครบถ้วน ดังนี้				
11	ไม่แนบรายงานสถานะเงินคงเหลือประจำวัน (407) ณ วันสิ้นเดือน			
12	ไม่แนบสำเนาสมุดคู่ฝากธนาคาร			
13	ไม่แนบหนังสือแจ้งการรับเงิน โอน			
14	ไม่ได้จัดทำสรุปรยอดลูกหนี้ค่ารักษา			
15	ไม่ได้จัดทำรายงานค่าใช้จ่ายค้างจ่าย			
16	ไม่ได้จัดทำสรุปรยอดหักภาษี ณ ที่จ่าย			
17	ไม่ได้จัดทำรายละเอียดการยืมเงินตามสัญญาการยืมเงิน กรณีมีการยืมเงินภายในเดือนนั้นๆ			
18	ไม่ได้จัดทำสรุปรายการวัสดุคงคลัง			
19	ไม่ได้จัดทำสรุปรายการจัดซื้อครุภัณฑ์กรณีมีการจัดซื้อ ในเดือนนั้นๆ			
ด้านความทันเวลา				
20	ส่งรายงานทางการเงินให้ สสจ. ไม่ทัน ภายในวันที่ 6			

ส่วนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชี
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 3 ประเด็น ความถูกต้อง
ความครบถ้วน และความทันเวลา (ต่อ)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ อื่นๆ	
ปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววัญทิพย์ เสงไ้ไป
วัน เดือน ปีเกิด	2 พฤษภาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
ประวัติการศึกษา	สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2544
สถานที่ทำงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หมู่ที่ 10 ตำบลคลองข่อย อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่ง	นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ

